

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 621/2018-94

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Štefanom Kseňákom, PhD., advokátom, Park Angelinum 4, Košice, proti uzneseniu Súdnej rady Slovenskej republiky č. 76/2018 NZ zo 16. júla 2018 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 76/2018 NZ zo 16. júla 2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky č. 76/2018 NZ zo 16. júla 2018 **zrušuje a v e c v r a c i a** Súdnej rade Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Súdna rada Slovenskej republiky **je povinná** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **598,26 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 14. septembra 2018 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141a ods. 5 písm. b) a ods. 9 ústavy a práva

podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) č. 76/2018 NZ zo 16. júla 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 621/2018-21 zo 16. novembra 2018 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie. Uznesenie bolo prijaté senátom ústavného súdu v zložení: sudkyňa Ľudmila Gajdošíková (predsedníčka senátu), sudca Miroslav Duriš (sudca spravodajca) a sudca Ladislav Orosz. Vzhľadom na skutočnosť, že sudkyňa Ľudmile Gajdošíkovej a sudcovi Ladislavovi Oroszovi skončilo 16. februára 2019 funkčné obdobie, príslušný na rozhodovanie tohto nálezu bol v súlade s čl. II bodom 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 schváleného na zasadnutí pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky konanom 25. apríla 2019 senát ústavného súdu v zložení: predseda senátu Miroslav Duriš (sudca spravodajca) a sudcovia Ladislav Duditš a Libor Duľa. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 442/2020-7 zo 6. októbra 2020 bol sudca Libor Duľa pre pomer k advokátovi sťažovateľa, ktorý je jeho externým poradcom, vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie a jeho zástupcom je sudca Peter Straka, ktorý ako vekom starší člen III. senátu zastupuje vylúčeného vekom staršieho člena IV. senátu [čl. III bod 1 písm. c) a d) rozvrhu práce], ktorý bol v súlade s čl. III bodom 4 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 zvolený v tejto veci za predsedu senátu.

3. Ústavný súd s ohľadom na procesnú čistotu ozrejmuje, že v priebehu konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa pred ústavným súdom nadobudol 1. marca 2019 účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

4. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom hromadného výberového konania pre vopred neurčený počet voľných miest sudcov okresných súdov v obvode Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „výberové konanie“). Výberové konanie bolo vyhlásené 26. septembra 2017 predsedníčkou súdnej rady pod č. SR 228/2017, začalo sa 27. novembra 2018 o 8.30 h v budove Krajského súdu v Košiciach. V konečnom poradí úspešných uchádzačov sťažovateľ obsadil 6. miesto s počtom bodov 203. Dňa 18. júna 2018 bol sťažovateľovi z Krajského súdu v Košiciach zaslaný e-mail, ktorým bol požiadaný o predloženie dokumentov potrebných na zasadnutie súdnej rady k rozhodovaniu o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti, a to: a) pracovný posudok zamestnávateľov, b) osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky, c) potvrdenie o trvalom pobyte, d) čestné vyhlásenie o tom, že uchádzač nevykonáva žiadnu činnosť ani neudržiava vzťahy s osobami, ktoré by mohli spochybníť jeho morálnu bezúhonnosť, že nie je proti nemu vedené žiadne priestupkové konanie, trestné stíhanie a nie sú mu známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli vzbudzovať odôvodnené pochybnosti o jeho morálnej spôsobilosti uchádzať sa o funkciu sudcu, e) čestné vyhlásenie kandidáta, že nie je

členom žiadnej politickej strany ani politického hnutia, f) súhlas so spracovaním osobných údajov. Požadované dokumenty predložil sťažovateľ Krajskému súdu v Košiciach obratom 19. júna 2018. Zasadnutie súdnej rady v zmysle uvedeného e-mailu malo byť 25. júna 2018, avšak sťažovateľ pozvánku na uvedené zasadnutie nedostal. Sťažovateľovi bola 2. júla 2018 prostredníctvom e-mailu zaslaná pozvánka na 6. neverejné zasadnutie súdnej rady, ktorého programom bolo rozhodovanie o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti kandidáta na sudcu na základe podkladov predložených Národným bezpečnostným úradom (ďalej aj „NBÚ“). Uvedené zasadnutie súdnej rady sa uskutočnilo 16. júla 2018 so začiatkom o 13.00 h v budove Národného bezpečnostného úradu, Budatínska 30, Bratislava. Na tomto zasadnutí následne súdna rada rozhodla napadnutým rozhodnutím.

6. Sťažovateľ argumentuje, že zasadnutia súdnej rady sa zúčastnil s tým, že „... pred Súdnou radou mu boli kladené zástupcom NBÚ a následne členmi Súdnej rady otázky ohľadom zistení NBÚ nasledovne (zvukový záznam je archivovaný, nižšie uvedený text je prezentovaný tak, ako si ho sťažovateľ pamätá).

Otázky kladené zástupcom NBÚ:

a) *V dotazníku ste uviedli, že ste mali 4 priestupky - v skutočnosti ich bolo 6.*

- *Odpoveď sťažovateľa: áno, dotazník som vyplňal po pamäti (nežiadal som si výpis z karty vodiča z PZ - pozn. sťažovateľa).*

b) *Z vyjadrenia Tatra banka, a.s. vyplýva, že ste mali alebo máte prístupové právo k účtu.*

- *Odpoveď sťažovateľa: prístupové právo k účtu v Tatra banke som mal ako jediný spoločník a konateľ spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Keďže nás ako advokátskych koncipientov na seminári koncipientov upozornili z predsedníctva Slovenskej advokátskej komory, že advokátsky koncipient by nemal podnikať, uvedená spoločnosť prestala vykonávať akúkoľvek činnosť, a keďže som mal náklady spojené s účtom, tak som účet v Tatra banka, a.s. zrušil.*

c) *Od roku 2013 ste členom dozornej rady spoločnosti [REDAKOVANÉ] (predtým [REDAKOVANÉ] pozn. sťažovateľa), viete o skutočnosti, že uvedenej spoločnosti nebolo vydané potvrdenie o priemyselnej bezpečnosti?*

- *Odpoveď sťažovateľa: áno, viem o tom.*

d) *Robili ste v uvedenom procese o vydanie potvrdenia nejaké úkony?*

- *Odpoveď sťažovateľa: nie, nerobil, spoločnosť zastupovala advokátska kancelária [REDAKOVANÉ].*

e) *Viete kto je akcionárom spoločnosti [REDAKOVANÉ]*

- *Odpoveď sťažovateľa: áno, 70% akcií vlastní [REDAKOVANÉ], 20% [REDAKOVANÉ], 10% sú vo vlastníctve spoločnosti.*

f) *Je Vám známy obsah rozhodnutí vydaných vo veci žiadosti o vydanie potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti pre danú spoločnosť?*

- *Odpoveď sťažovateľa: Áno, obsah rozhodnutí mi je známy, zakladal som kópie do spisu za účelom archivácie.*

Otázky členov Súdnej rady:

g) *Viete od koho sa kupovali akcie ?*

- *Odpoveď sťažovateľa: Od [REDAKOVANÉ], resp. opravujem, sa od pána [REDAKOVANÉ] z Považskej Bystrice v roku 2013 (bol som požiadaný o kontrolu Zmluvy o prevode akcií pozn. sťažovateľa).*

h) *Vy si nezisťujete, do akej spoločnosti vstupujete ako člen dozornej rady?*

- *Odpoveď sťažovateľa: keďže som poznal pána [REDAKOVANÉ], ako generálneho riaditeľa spoločnosti [REDAKOVANÉ], kde som pôsobil, od môjho pôsobenia ako advokátskeho koncipienta som hľadal klientelu, a oslovil som aj jeho, či naša kancelária ([REDAKOVANÉ] pozn. sťažovateľa) nemôže zastupovať spoločnosť [REDAKOVANÉ] - tak začala spolupráca. Spolupráca začala v roku 2013. On mi ponúkol miesto v dozornej rade, ktoré som prijal koncom 2013.*

i) *Akú agendu ste mali ako člen dozornej rady na starosti?*

- *Odpoveď sťažovateľa: bežne raz ročne vyjadrenie k účtovnej závierke.*

Súdna rada v tajnom hlasovaní prijala uznesenie č. 76/2018 NZ zo 16. júla 2018, ktorým rozhodla, že sťažovateľ nesplňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne.“.

6.1. V uvedených súvislostiach sťažovateľ argumentuje, že v rámci skutkového stavu súdna rada vychádzala zo zistení NBÚ, ktoré sa ale týkali právnickej osoby [REDAKOVANÉ] (v súčasnosti [REDAKOVANÉ]), ktorá svojho času nezískala previerku NBÚ, pričom uvedené zistenia sa týkali obdobia, keď sťažovateľ ešte nebol členom orgánu tejto právnickej osoby a členovia predstavenstva previerkami NBÚ disponovali. Národný bezpečnostný úrad vychádzal zo stavu existujúceho v čase do 12. júna 2013 a sťažovateľ sa stal členom dozornej rady 1. októbra 2013. Súdna rada tak vychádzala zo zistení NBÚ, ktoré sa vlastne netýkali primárne sťažovateľa, ale právnickej osoby, do ktorej orgánov bol sťažovateľ neskôr ustanovený, „*čím vlastne rozhodla o sťažovateľovi na základe zistení, ktoré sa týkali inej osoby a na ktoré zistenia nemal sťažovateľ žiadny vplyv a ani reálnu možnosť vytvoriť si predstavu o tom, aké dôsledky bude pre neho mať členstvo v dozornej rade spoločnosti [REDAKOVANÉ]*“. Sťažovateľ vychádzal len z obsahu položených otázok zástupcom NBÚ a členmi súdnej rady, t. j. že ide o pochybnosti osoby sťažovateľa vo vzťahu k § 5 ods. 7 písm. e) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a prísediacich“). Poukazuje aj na „*kompetenciu Súdnej rady vo vzťahu ku komplexnému posúdeniu uchádzača na funkciu sudcu v zmysle § 5 zákona o sudcoch, keďže je zrejme, že v jeho prípade boli pre Súdnu radu postačujúce informácie poskytnuté zástupcom NBÚ bez skúmania akýchkoľvek skutočných informácií získaných o jeho osobe. Je takmer isté, že ani jeden člen Súdnej rady prítomný na zasadnutí dňa 16.07.2018 nevenoval primeranú pozornosť majetkovým, finančným pomeroch sťažovateľa, jeho rodine a vzťahom samotného sťažovateľa, ktoré boli predmetom vyplneného bezpečnostného dotazníka slúžiaceho na preverenie osoby sťažovateľa NBÚ. V opačnom prípade by nenastali pochybnosti o osobe sťažovateľa v tom smere, či splňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti v spojitosti s ustanovením § 5 ods. 7 písm. e) zákona o sudcoch. Lebo predmetný dotazník sa týkal osoby sťažovateľa, ale názor NBÚ sa týkal obchodných a majetkových pomerov osôb, ktoré majú nejaký - nevedno aký vzťah so spoločnosťou [REDAKOVANÉ]*“. Sťažovateľ dodáva, že hoci sa súdna rada definuje ako ústavný orgán sudcovskej legitimacy, nemá možnosť overiť si zistenia NBÚ, čo vedie k tomu, že sa s nimi len oboznámi a keďže ich nevie verifikovať, „... *veľká časť členov Súdnej rady sa zrejme radšej len zdrží hlasovania, čo má ale tie účinky, ako keby hlasovali proti. Nehovoriac už o tom, že v tomto prípade bolo z 18 členov Súdnej rady prítomných len 13.*“.

6.2. Podľa názoru sťažovateľa ak by uchádzač o funkciu sudcu mal po ukončení vysokoškolského štúdia problém sa vôbec zamestnať (pre nasýtenosť trhu práce právnikmi vzhľadom na množstvo právnických fakúlt), nemal by potom ani prijať zamestnanie alebo funkciu v obchodnej spoločnosti, pokiaľ sa vopred výslovne neubezpečí, že táto osoba získala previerku NBÚ (napr. formou potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti). Takáto požiadavka by však bola nielen nezmyselná, ale išla by aj nad rámec čl. 2 ústavy. Sťažovateľ v uvedených súvislostiach akcentuje, že „NBÚ tak zasahuje do kreácie súdnej moci spôsobom, nad ktorým nemá žiadny iný štátny orgán, a to ani Súdna rada, žiadnu kontrolu a ani žiadny iný dosah. Podobná právna konštrukcia bola aj v prípade bezpečnostných previerok sudcov v prípade Špeciálneho súdu, pričom ústavný súd zaujal stanovisko, že bezpečnostnú previerku vykonáva orgán výkonnej moci, ktorý pri preskúmaní bezpečnostnej spoľahlivosti sudcu nie je viazaný procesným zákonným postupom spĺňajúcim požiadavky spravodlivého procesu (získava alebo využíva údaje získané aj utajovaným spôsobom a z rôznych zdrojov) a pri svojom rozhodovaní vo veci nemusí vychádzať výlučne z jednoznačne preukázaných záverov (nález PL. ÚS sp. zn. 17/08 z 20.05.2009).“.

7. Sťažovateľ tiež v rámci svojej argumentácie vyjadril svoje presvedčenie, že mu doteraz nie je známa skutočnosť, z akého dôvodu nespĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruky, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne:

„Sťažovateľ je presvedčený, že to nevie ani samotná Súdna rada, o čom svedčí aj priebeh prijímania uznesenia 76/2018 NZ zo dňa 16. júla 2018 Súdnou radou. Sťažovateľovi nie je známe, ako hlasovali jednotliví členovia Súdnej rady, avšak na základe zistení NBÚ a následných otázok, ktoré mu boli položené zástupcom NBÚ ako aj členmi Súdnej rady sa domnieva, že nedostal dostatočný počet hlasov v tajnom hlasovaní Súdnej rady (10 hlasov z prítomných 13 členov Súdnej rady) iba z dôvodov zástupcom NBÚ subjektívne prezentovaných (teda v podstate nepreskúmateľným spôsobom pospájaných) vzťahov týkajúcich sa obchodných prepojení spoločnosti, v ktorej je sťažovateľ členom dozornej rady, s osobami z prostredia organizovaného zločinu. Sťažovateľ považuje pritom za potrebné zdôrazniť, že na položené otázky sťažovateľ odpovedal pravdivo, nič nezamlčal. Na položené otázky nebolo možné ani reagovať detailne, keďže sťažovateľ, tak isto ako aj iní kandidáti na funkciu sudcu, nemal čas oboznámiť sa so zisteniami NBÚ, neboli mu tieto otázky vopred oznámené, t. j. reakcia bola adekvátne vzniknutej situácii.

A už vôbec sťažovateľ nemal možnosť oboznámiť sa s tým, čo a ako zistil NBÚ. Kto je vlastne osobou, ktorá podľa NBÚ má niečo s prostredím organizovaného zločinu? A ako je potom vlastne vôbec možné, že samotní členovia predstavenstva disponujú previerkami NBÚ?

Ak si člen Súdnej rady myslí, že sťažovateľ si mal zistiť, do dozornej rady akej spoločnosti ide, tak potom by mal aj uviesť, čo si mal sťažovateľ vlastne zisťovať a ako si to mal zistiť. Teda aj samotnému členovi Súdnej rady bolo zrejmé, že sťažovateľ nemá prepojenia s osobami z prostredia organizovaného zločinu, ale chybou sťažovateľa bolo to, že sťažovateľ si vopred nezistil, že spoločnosť [REDAKOVANÉ] nespĺnila podmienku na vydanie potvrdenia o priemyselnej bezpečnosti.“

8. Sťažovateľ zastáva názor, že súdna rada sa v napadnutom rozhodnutí nezaoberala všetkými jeho tvrdeniami a argumentmi, napadnuté rozhodnutie považuje za nepreskúmateľné, zjavne neodôvodnené a arbitrárne. V dôsledku toho došlo k porušeniu jeho označených práv, zvlášť keď na zasadnutí súdnej rady sťažovateľ „dostal len otázky“ a „Vypočutie sťažovateľa tak neprebiehala tak, že by mu boli najskôr odprezentované zistenia, aby sa k týmto následne sťažovateľ mohol

vyjadriť. A je vôbec otázne, či sa členovia Súdnej rady oboznámili s predmetnými podkladmi. Inak by predseda sťažovateľ nedostal otázku, či si nezisťuje, do akej spoločnosti vstupuje ako člen dozornej rady. Ved' to, že svojho času nejaká spoločnosť nezískala potvrdenie o priemyselnej bezpečnosti predseda nemôže znamenať, že sa tento problém preniesie na budúcich členov dozornej rady.“.

8.1. K porušeniu základného práva sťažovateľa na prístup k verejnej funkcii došlo podľa jeho tvrdenia „netransparentným a nepreskúmateľným procesom získavania informácií NBÚ, nerešpektovaním princípu kontradiktórnosti a rovnosti zbraní na zasadnutí Súdnej rady. A predovšetkým k porušeniu základného práva sťažovateľa na prístup k verejnej funkcii došlo napadnutým uznesením Súdnej rady, ktoré je neodôvodnené, je nepreskúmateľné, nedá sa z neho zistiť prečo Súdna rada rozhodla tak ako rozhodla. Z tohto uznesenia sa nedá zistiť, aké kritériá spoľahlivosti sťažovateľ nesplnil a pod akú právnu normu subsumovala Súdna rada zistené skutočnosti. Uznesenie, ktoré má výrazný vplyv na osud sťažovateľa, na jeho profesné snaženie, ale aj na jeho dôstojnosť v jeho sociálnom prostredí, je bez odôvodnenia. S ohľadom na uvedené je postupom rozhodovania o sudcovskej spôsobilosti porušované právo na rovnosť v právach, ako aj právo na spravodlivý proces. Z dôvodu, že proces rozhodovania o osobe sťažovateľa jednoznačne porušil zásadu rovnosti zbraní a princíp kontradiktórnosti konania, došlo k porušeniu čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu čl. 30 ods. 4 Ústavy. Sťažovateľovi sa uprelo právo kandidáta riadne sa vyjadriť k hodnoteniu vypracovaného NBÚ a predkladaného Súdnej rade. Sťažovateľ nemal možnosť sa podrobne oboznámiť so všetkými informáciami uvedenými vo vyhodnotení a nemal možnosť vyjadriť sa k týmto informáciám v primeranom čase.“.

9. Sťažovateľ v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie ním označených práv napadnutým rozhodnutím súdnej rady, ktoré navrhuje zrušiť, vec vrátiť súdnej rade na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznať mu proti súdnej rade náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie súdnej rady

10. Listom č. SR 101/2019 z 29. januára 2019 doručeným ústavnému súdu 4. februára 2019 sa k podanej ústavnej sťažnosti súdna rada ako odporca v konaní vyjadrila takto:

«... Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že „nemal čas oboznámiť sa so zisteniami NBÚ, neboli mu tieto otázky vopred oznámené, t. j. reakcia bola adekvátna vzniknutej situácii. A už vôbec sťažovateľ nemal možnosť oboznámiť sa s tým, čo a ako zistil NBÚ“ (str. 7-8). Predseda súdnej rady ako aj súdna rada postupovali v prípade sťažovateľa pri prijímaní stanoviska o nesplnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti podľa platnej právnej úpravy. Právo oboznámiť sa vopred s podkladmi pre rozhodovanie o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti zabezpečenými Národným bezpečnostným úradom má člen súdnej rady, ktorý je oprávnenou osobou s osobitným postavením podľa § 34 ods. 1 písm. g) zákona o ochrane utajovaných skutočností. Takou osobou však nie je kandidát na vymenovanie za sudcu. Kandidát na vymenovanie za sudcu je oprávnený vyjadriť sa k zisteniam vyplývajúcim z podkladov a to tak, aby nedošlo k zásahu do práv tretích osôb a nebol ohrozený zdroj informácií (§ 27ga ods. 5 zákona o súdnej rade). Poskytnutie hodnotenia a informácií

obsiahnutých v podkladoch sťažovateľovi vopred by bolo v rozpore s citovanou právnou úpravou a tým aj nesúladne s čl. 2 ods. 2 ústavy.

Predmetom rozhodovania súdnej rady nie je vyhodnotenie zaslané Národným bezpečnostným úradom podľa § 69b ods. 1 zákona o ochrane utajovaných skutočností, ale morálny štandard a integrita sudcu, pričom pri rozhodovaní vychádza nielen z podkladov Národného bezpečnostného úradu, ale aj z komplexného posúdenia kandidáta na vymenovanie do funkcie sudcu (§ 5 ods. 6 a 7 zákona o sudcoch a prísediacich).

V súvislosti s námietkou „neodôvodnenia“ však možno spomenúť, že ústavný súd sa vo svojich rozhodnutiach už zaoberal samotným obsahom rozhodnutia súdnej rady, Národnej rady Slovenskej republiky, príp. vlády Slovenskej republiky a tiež postupom, ktorý mu predchádzal. Práve takéto rozhodnutia nemožno zaraďovať medzi individuálne právne akty, ktorých povaha by bola obdobná povaha správneho aktu alebo súdneho aktu. Súdna rada dáva do pozornosti, že v uvedenom rozhodnutí (II. ÚS 29/2011) sa ústavný súd v nadväznosti na rozhodovanie súdnej rady vyjadril, že ide o osobitný druh právneho konania, preto nie je možné rozhodnutia súdov porovnávať s rozhodnutiami súdnej rady...

Právna úprava neukladá povinnosť súdnej rade odôvodniť rozhodnutie, na ktorom sa súdna rada uzniesla, že kandidát na vymenovanie za sudcu nespĺňa sudcovskú spôsobilosť. Súdna rada pri výkone právomoci v tomto prípade rokuje neverejne, hlasuje tajne, ale dáva možnosť, aby sa kandidát osobne k zisteným podkladom vyjadril ešte pred rozhodnutím a až následne prostredníctvom tajného hlasovania súdna rada rozhodne, výsledkom čoho je vydané uznesenie. V aktuálne posudzovanom prípade súdna rada svojím postupom a rozhodnutím konala v medziach pôsobnosti danej jej ústavou a spôsobom uvedeným zákonom.

Súdna rada postupovala a rozhodla uznesením na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. júla 2018, rešpektujúc ústavou a zákonom stanovený postup pre rozhodovanie o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti kandidáta na vymenovanie za sudcu. Rovnakým spôsobom súdna rada postupuje u všetkých kandidátov, u ktorých sa rozhoduje o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti.

Je teda zrejmé, že dôsledné dodržanie ustanovení zákona o súdnej rade, ktoré upravujú neverejné zasadnutie súdnej rady, vylučuje arbitrárnosť (svojevôľu) rozhodovania ústavného orgánu súdnej moci.

V zmysle vyššie uvedeného, súdna rada považuje svoje rozhodnutie za súladné s ústavou.

Podľa sťažovateľa súdna rada prijatím stanoviska v napadnutom uznesení porušila jeho základné právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy...

Je potrebné poukázať na to, že čl. 30 ods. 4 ústavy nezaručuje právo verejnú funkciu dostať, ale iba právo na prístup k nej, t. j. právo uchádzať sa o verejnú funkciu za rovnakých podmienok, aké majú vytvorené iní uchádzači. Z označeného ustanovenia možno odvodiť právo získať verejnú funkciu, ak uchádzač splní podmienky prístupu k verejnej funkcii.

V prípade sťažovateľa, ide o právo na prístup k ústavnej funkcii sudcu, resp. uchádzať sa o funkciu sudcu (nie o právo na výkon funkcie sudcu). Sťažovateľ mal vytvorenú presne takú príležitosť uchádzať sa o funkciu sudcu, ako všetci ostatní uchádzači. Súdna rada v tomto smere neporušila žiadne svoje povinnosti.

Splnenie podmienok podľa § 5 zákona o sudcoch a prísediacich, vrátane úspešného absolvovania výberového konania v zmysle uvedeného zákona, je vstupom do celého procesu, na konci ktorého je vymenovanie sudcu bez časového obmedzenia. Formulácia zákona nehovorí o taxatívnych

skutočnostiach, o ktorých platí, že ten, kto ich splní, má zaručené, že sa stane sudcom. V celom procese výberu na funkciu sudcu je možnosť úvahy, ktorú má ako výberová komisia, tak aj súdna rada alebo prezident Slovenskej republiky.

Je potrebné zdôrazniť, že obsahom ústavného práva (čl. 30 ods. 4 ústavy) nie je právny nárok na získanie uvedenej funkcie, lebo tento vzniká až vtedy, keď uchádzač splnil v procese prístupu všetky predpísané podmienky v časovom slede (výberové konanie, rozhodovanie o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti, prerokovanie návrhu kandidáta na jeho predloženie prezidentovi, menovanie kandidáta prezidentom do funkcie sudcu bez časového obmedzenia, zloženie a podpísanie sľubu). Kandidát, ktorý nesplní podmienky predchádzajúceho štádia, nemôže ísť do štádia ďalšieho. Rozhodovanie o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti sťažovateľa bolo prerokované na zasadnutí súdnej rady za rovnakých podmienok ako u ostatných kandidátov. Postup súdnej rady pri prijímaní stanoviska o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti v zmysle zákona, nemožno brať ako porušenie rovnakých podmienok v procese prístupu k funkcii sudcu.

Podľa ústavného súdu obsahom práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy nie je ani právo funkciu sudcu získať a ani právo na odôvodnenie nepriaznivého rozhodnutia súdnej rady v procese prístupu k tejto funkcii (III. ÚS 79/04).

Na podklade vyššie uvedeného je súdna rada toho názoru, že jej postup bol v súlade s jej ústavným a zákonným vymedzením, a preto súdna rada navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že práva sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141a ods. 5 písm. b) a čl. 141a ods. 9 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením súdnej rady porušené neboli.»

11. Súdna rada zároveň súhlasila s upustením od ústneho pojednávania v konaní pred ústavným súdom.

IV.

Replika sťažovateľa

12. Podaním doručeným ústavnému súdu 17. februára 2019 sa k vyjadreniu odporcu vyjadril sťažovateľ (replika). V replike sa uvádza:

«1. V súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 21/2014 zo dňa 30.01.2019 vzniká veľmi zaujímavá argumentačná situácia. Súdna rada Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Súdna rada SR“) vo svojom vyjadrení poukazuje na právnu úpravu, ktorou sa riadila pri svojom rozhodovaní. Nie je bez zaujímavosti, že z veľkej časti ide o tú istú právnu úpravu, ktorú z dôvodu jej protiústavnosti napadla na ústavnom súde predsedníčka Súdnej rady Slovenskej republiky, a to v roku 2014, pričom ide o vec vedenú na ústavnom súde pod sp. zn. PL. ÚS 21/2014.

2. Od roku 2014 do schválenia vyjadrenia Súdnej rady SR došlo k personálnej zmene na poste predsedníčky Súdnej rady SR, ale nie je známe, že by od tejto zmeny bol vykonaný dispozičný úkon s týmto návrhom na začatie konania o nesúlade právnych predpisov. To značí, že Súdna rada SR dôvodí právnymi predpismi, ktoré jej predsedníčka napadla na ústavnom súde z dôvodu ich nesúlady so slovenskou ústavou, pričom ale zotrvala na podanom návrhu z roku 2014, teda sa s ním stotožňuje. 30.01.2019 rozhodol ústavný súd tak, že návrhu predsedníčky Súdnej rady SR vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. PL. ÚS 21/2014 v prevažnej miere vyhovel a čo je pre túto vec dôležité, skonštatoval neústavnosť práve tých ustanovení právnych predpisov, o ktoré sa v prevažujúcej miere Súdna rada SR vo svojom vyjadrení opiera. To značí, že Súdna rada SR

vo svojom vyjadrení dôvodí tou právnou úpravou, o ktorej protiústavnosti je Súdna rada SR presvedčená, čo je prinajmenšom veľmi zaujímavá situácia. Podľa názoru sťažovateľa to nie je v súlade s požiadavkou objektivity, ktorá je kladená na činnosť ktoréhokoľvek štátneho orgánu, nehovoriac už o ústavnom orgáne.

3. Na pojem „materiálnoprávny štát“ existuje mnoho názorov a existuje aj mnoho vymedzení tohto pojmu. Ale vzácné sa zhodujú v tom, že je to štát, ktorý aj skutočne rešpektuje ľudské práva a základné slobody. To značí, že štátny orgán, nevynímajúc Súdnu radu SR, sa nemôže skryť za prípadný poukaz na prezumpciu zákonnosti a ústavnosti právnych predpisov, teda na to, že až 30.01.2019 bolo rozhodnuté ochrancom ústavnosti o protiústavnosti týchto predpisov. Sťažovateľ to uvádza aj napriek tomu, že Súdna rada SR takúto argumentáciu zatiaľ nevzniesla. Súdna rada SR totiž bola presvedčená o protiústavnosti týchto predpisov - veď preto aj predsedníčka Súdnej rady SR v roku 2014 podala návrh na ústavný súd - a jej presvedčenie je verifikované hore spomenutým plenárnym rozhodnutím ústavného súdu. Trvať za takýchto okolností na prezumpcii zákonnosti a ústavnosti by otváralo dvierka k akejkolvek novej legalizácii ľudské práva porušujúcej úpravy tak, že by sa uprela ochrana týmto právam v čase od účinnosti napadnutej právnej úpravy po rozhodnutie ústavného súdu o jej protiústavnosti, čo by bolo v duchu bezhodnotového formálneho právneho štátu, ktorého koncepcia bola v demokratickej Európe po druhej svetovej vojne odmietnutá. Súčasťou demokratickej Európy je aj Slovenská republika.

4. K interpretácii čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky sťažovateľ uvádza, že uvedené ustanovenie sa skladá v podstate z troch zložiek. Súdna rada SR spomenula len prvú z nich, dôležitú druhú opomenula, tretia nemá pre túto vec význam. Čl. 30 ods. 4 ústavy zahŕňa 1. právo uchádzať sa o funkciu, 2. ak uchádzač spĺňa podmienky, tak právo ujať sa funkcie a 3. právo zotrvať vo funkcii po dobu, kým nedôjde k ukončeniu jej výkonu ústavne a zákonne konformným spôsobom. V tejto súvislosti chce sťažovateľ upriamiť pozornosť na to, že nielen teória, ale aj rozhodovacia prax vníma rovný prístup k verejnej funkcii inak, než ako ho interpretuje Súdna rada SR vo svojom vyjadrení, v ktorom ho v podstate redukuje len na možnosť uchádzať sa o verejnú funkciu. Napr. z nálezov Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 53/06 zo dňa 12.9.2006 vyplýva to, že pod ochranu čl. 21 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd (ktorého text je v podstate identický s čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) patrí dokonca aj ochrana pred svojvôľou štátu, ktorá by mohla brániť vo výkone verejnej funkcie. Teda čl. 30 ods. 4 má podstatne širší rozsah, než ako to vyplýva z názoru Súdnej rady SR prezentovaného v jej vyjadrení.

5. A práve splnenie podmienok na ujatie sa funkcie sú to, o čo v celom tomto prípade ide. Sťažovateľ sa viac ako 12 rokov usiloval uspieť vo výberovom konaní na funkciu sudcu všeobecného súdu Slovenskej republiky. Celú túto dobu sa odborne vzdelával, a to nielen štúdiom právnych predpisov a rozhodovacej praxe súdov, ale zúčastňoval sa aj odborných školení. Výsledok výberového konania svedčí o tom, že nie je žiadna pochybnosť o tom, že je odborne na veľmi vysokej úrovni. Ako je zrejmé z vyjadrenia Súdnej rady SR, sťažovateľ nesplnil podmienky morálneho štandardu a integrity sudcu. A ako je zrejmé z vyjadrenia Súdnej rady SR, Súdna rada SR vychádza nielen z podkladov Národného bezpečnostného úradu, ale aj z komplexného posúdenia kandidáta na vymenovanie do funkcie sudcu, pričom Súdna rada SR odkazuje na § 5 ods. 6 a 7 zákona o sudcoch a prísediach, pričom ustanovenie § 5 ods. 7 bolo nálezom ústavného súdu posúdené ako protiústavné. Nálezom ústavného súdu bolo posúdené ako protiústavné aj ustanovenie § 27ga zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

6. Jadro problému je práve v tom, že sťažovateľ sa ako uchádzač nemohol oboznámiť s predstavou Súdnej rady SR o tom, čo je morálny štandard a integrita, a následne sa k tomu aj riadne vyjadriť. Sťažovateľ vždy dbal a dbá o svoju bezúhonnosť a aj jeho aktivitu člena dozornej rady akciovej spoločnosti je nevyhnutné posudzovať aj v súvislosti s tým, že v tejto akciovej spoločnosti disponujú členovia riadiaceho orgánu, teda predstavenstva, tzv. bezpečnostnými previerkami. O tejto skutočnosti zrejme ani Súdna rada SR nevedela. Inými slovami takto vlastne osoby tvoriace riadiaci orgán sú spoľahlivé - a pri tzv. bezpečnostných previerkach je stupeň spoľahlivosti zisťovaný ešte intenzívnejšie, než pri kandidátoch na funkciu sudcu - ale člen dozornej rady, už spoľahlivý nie je. Pritom aj predstavenstvo aj dozorná rada sú v tomto prípade orgánmi tej istej akciovej spoločnosti. Ak by mal sťažovateľ priestor na to, aby sa k tejto okolnosti vyjadril, tak by na túto skutočnosť Súdnu radu SR upozornil.

7. Pojmy ako morálny štandard a integrita nie sú presne definované. Sťažovateľ, ktorý sa viac ako 12 rokov uchádzal o funkciu sudcu by v prípade, ak by mal vedomosť, že sa posudzujú aj obchodné vzťahy obchodných spoločností, nebol nikdy stal členom akéhokoľvek orgánu akejkolvek obchodnej spoločnosti. Podobné je to aj s dopravnými priestupkami. Ak by sťažovateľ bol vedel, že sa do úvahy budú brať aj bežné, teda menej závažné dopravné priestupky, bol by minimalizoval riadenie osobného motorového vozidla. On o tom ale nevedel, nemohol si urobiť predstavu o tom, že aj množstvo času strávené riadením osobného motorového vozidla môže mať v konečnom dôsledku taký vplyv na overenie splnenia predpokladov sudcovskej spôsobilosti. Len okrajovo k dopravným priestupkom - každému vodičovi motorového vozidla sa môže stať, že sa stane účastníkom dopravnej nehody. A predsa neposudzujeme integritu a morálny štandard človeka, ak sa tak stane napr. z nedbanlivosti.

8. V súlade s argumentáciou sťažovateľa trvá sťažovateľ na podanej sťažnosti, pretože práva sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141a ods. 5 písm. b) a čl. 141a ods. 9 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky porušené boli.

9. Táto vec má dosah aj na ľudskú dôstojnosť sťažovateľa, pretože tento sa odrazu stal „nespoľahlivým“, čo má dosah aj na jeho rodinný a spoločenský život. Preto jednoducho sťažovateľ musí mať možnosť oboznámiť sa s tým, aké morálne štandardy a kritériá má spĺňať, musí mať možnosť si o tom už vopred utvoriť predstavu a musí mať aj možnosť sa k tomu riadne vyjadriť a pod. Koniec koncov táto požiadavka vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 21/2014-96 zo dňa 30.01.2019.

10. Je nepochybné, že základné právo sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141a ods. 5 písm. b) a čl. 141a ods. 9 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 76/2018 NZ zo 16. júla 2018 porušené bolo. Navyše presvedčenie sťažovateľa je plne súladné s názormi prezentovanými ústavným súdom v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 21/2014-96 zo dňa 30.01.2019.»

13. Sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 15. marca 2019 zároveň súhlasil s upustením od ústneho pojednávania v konaní pred ústavným súdom.

V.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.
15. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.
16. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.
17. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.
18. Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.
19. Podľa čl. 141a ods. 5 písm. b) ústavy (v znení účinnom v čase rozhodovania súdnej rady o sťažovateľovej veci) do pôsobnosti Súdnej rady Slovenskej republiky patrí prijímať stanovisko, či kandidát na vymenovanie za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne.
20. Podľa čl. 141a ods. 9 ústavy (účinného do 22. augusta 2019) Súdna rada Slovenskej republiky prijíma stanovisko podľa odseku 5 písm. b) na základe podkladov od štátneho orgánu plniaceho úlohy ochrany utajovaných skutočností a vyjadrenia kandidáta na vymenovanie za sudcu; podrobnosti ustanoví zákon.
21. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...
22. Podľa § 6 zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnej rade“) v znení účinnom v čase rozhodovania súdnej rady o sťažovateľovej veci:
  - (1) Zasadnutie súdnej rady zvoláva a zasadnutie vedie predseda súdnej rady. Ak nejde o výkon pôsobnosti súdnej rady podľa čl. 141a ods. 5 písm. a) až j) Ústavy Slovenskej republiky alebo podľa § 4 ods. 1 písm. h), § 4 ods. 2 a voľbu a odvolanie predsedu súdnej rady a podpredsedu súdnej rady, môže predseda súdnej rady v neodkladných prípadoch požiadať členov súdnej rady, aby o návrhu uznesenia rozhodli aj mimo zasadnutia súdnej rady; ak aspoň traja členovia súdnej rady uplatnia k návrhu uznesenia pripomienky alebo s ním nesúhlasia, o návrhu uznesenia sa musí rozhodnúť na zasadnutí súdnej rady.
  - (2) Program súdnej rady navrhuje predseda súdnej rady. Každý člen súdnej rady je oprávnený navrhnúť zmenu alebo doplnenie programu zasadnutia súdnej rady. Ak najmenej traja členovia súdnej rady navrhnú zmenu alebo doplnenie programu, predseda súdnej rady zaradí tento návrh do programu zasadnutia súdnej rady.
  - (3) Program zasadnutia súdnej rady schvaľuje súdna rada.

(4) Predseda súdnej rady zvoláva zasadnutie súdnej rady podľa potreby, najmenej však raz za mesiac, alebo ak o zvolanie písomne požiada najmenej tretina členov súdnej rady.

(5) Ak predseda súdnej rady nezvolá do 15 dní zasadnutie súdnej rady, za ktorého zvolanie sa vyslovila tretina členov súdnej rady, začne sa zasadnutie súdnej rady v sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj bez jej zvolania v tridsiaty deň po doručení žiadosti o 13. hodine. Ak tridsiaty deň pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je dňom zasadnutia súdnej rady najbližší nasledujúci pracovný deň.

(6) Súdna rada rozhoduje vždy uznesením. Na prijatie uznesenia súdnej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých jej členov.

(7) Člen súdnej rady, ktorý je kandidátom vo voľbe, nemá právo hlasovať na tejto voľbe, ak sa o zvolenie do tej istej funkcie uchádza aspoň jeden ďalší kandidát, ktorý nie je členom súdnej rady. Člen súdnej rady, ktorý je sudcom, nemá právo hlasovať aj vtedy, ak súdna rada rozhoduje o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti tohto člena súdnej rady.

(8) Hlasovanie súdnej rady je verejné; to neplatí

a) ak súdna rada rozhoduje o návrhu na

1. vymenovanie a odvolanie sudcu,
2. vymenovanie a odvolanie predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,
3. vymenovanie a odvolanie podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky,
4. voľbu a odvolanie predsedu alebo podpredsedu súdnej rady,
5. voľbu kandidáta na sudcu, ktorý by mal pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodnom súdnom orgáne,
6. voľbu a odvolanie členov a predsedov disciplinárnych senátov,

b) v ďalších prípadoch ustanovených zákonom.

(9) Predseda súdnej rady je povinný jedno vyhotovenie uznesenia súdnej rady o návrhu súdnej rady na vymenovanie sudcu, odvolanie sudcu, pridelení sudcu alebo preložení sudcu zaslať ministrovi spravodlivosti do troch dní odo dňa, keď súdna rada o veci rozhodla.

(10) Z každého zasadnutia súdnej rady sa vyhotovuje zvukový záznam a zápisnica, z ktorej musí byť okrem účasti, programu zasadnutia súdnej rady a obsahu prijatých uznesení zrejmý aj obsah, priebeh rokovania a výsledok hlasovania o jednotlivých bodoch programu zasadnutia súdnej rady.

(11) Predseda súdnej rady zabezpečí zverejnenie informácií o činnosti súdnej rady na webovom sídle súdnej rady. Na webovom sídle súdnej rady sa zverejňuje termín zasadnutia súdnej rady, návrh programu zasadnutia súdnej rady a materiály, o ktorých má podľa návrhu programu zasadnutia súdna rada rokovať, a to najmenej 15 dní pred termínom zasadnutia súdnej rady; materiály doplnené na rokovaní súdnej rady podľa § 6 ods. 2 sa zverejňujú v rovnakej lehote ako prijaté uznesenie súdnej rady. Na webovom sídle súdnej rady sa ďalej uverejní prijaté uznesenie súdnej rady, zápisnica z hlasovania, zápisnica zo zasadnutia súdnej rady a zvukový záznam zo zasadnutia súdnej rady. Prijaté uznesenie súdnej rady sa uverejní do 24 hodín od jeho prijatia súdnou radou. Zápisnica z hlasovania, zápisnica zo zasadnutia súdnej rady a zvukový záznam zo zasadnutia súdnej rady sa uverejnia zároveň s prijatými uzneseniami súdnej rady.

(12) Člen súdnej rady má právo, aby sa jeho stanovisko vznesené počas zasadnutia súdnej rady pripojilo k rozhodnutiu súdnej rady; toto stanovisko sa zverejňuje rovnako ako uznesenie súdnej rady.

23. Podľa § 27ga zákona o súdnej rade v znení účinnom v čase rozhodovania súdnej rady o sťažovateľovej veci:

(1) Bezodkladne po oznámení výsledkov výberového konania kancelária súdnej rady doručí kandidátovi na vymenovanie za sudcu dotazník podľa osobitného predpisu.

(2) Kandidát na vymenovanie za sudcu je povinný doručiť kancelárii súdnej rady vyplnený dotazník podľa osobitného predpisu do 30 dní od jeho doručenia kanceláriou súdnej rady.

(3) Predseda súdnej rady bezodkladne po doručení dotazníka podľa odseku 2 písomne požiada Národný bezpečnostný úrad o zabezpečenie podkladov pre rozhodovanie o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti kandidáta na vymenovanie za sudcu. K žiadosti sa pripojí súhlas udelený podľa osobitného predpisu a vyplnený dotazník fyzickej osoby podľa osobitného predpisu.

(4) Súdna rada rozhoduje o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti kandidáta na vymenovanie za sudcu na neverejnom zasadnutí, na ktorom sa môžu zúčastniť len členovia súdnej rady a kandidát na vymenovanie za sudcu; ďalšie osoby sa ho môžu zúčastniť len so súhlasom súdnej rady. Hlasovanie súdnej rady je tajné.

(5) Súdna rada je povinná pred rozhodnutím o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti umožniť kandidátovi na vymenovanie za sudcu vyjadriť sa k zisteniam vyplývajúcim z podkladov podľa odseku 3, a to tak, aby nedošlo k zásahu do práv tretích osôb a nebol ohrozený zdroj informácií. Predseda súdnej rady je povinný umožniť členom súdnej rady oboznámiť sa s podkladmi podľa odseku 3 aspoň 15 dní pred zasadnutím súdnej rady, na ktorom rozhoduje podľa týchto podkladov. Ak o to súdna rada požiada, Národný bezpečnostný úrad je povinný umožniť súdnej rade nahliadnutie do materiálov, z ktorých sa podklady pre rozhodovanie o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti poskytnú.

(6) Súdna rada je povinná rozhodnúť o tom, či kandidát na vymenovanie za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, do 60 dní od predloženia podkladov podľa odseku 3 a uznesenie bezodkladne doručiť tomuto kandidátovi na vymenovanie za sudcu do vlastných rúk; uznesenie doručí aj ministrovi spravodlivosti.

(7) Ak v čase od podania žiadosti podľa odseku 3 do predloženia podkladov podľa odseku 3 súdnej rade vezme kandidát na vymenovanie za sudcu súhlas podľa osobitného predpisu späť alebo ho odvolá, predseda súdnej rady oznámi bezodkladne túto skutočnosť Národnému bezpečnostnému úradu a ministrovi spravodlivosti.

(8) Späťvzatím súhlasu alebo jeho odvolaním podľa odseku 7 je kandidát na funkciu sudcu vyradený z databázy kandidátov na funkciu sudcu. Kandidát na funkciu sudcu je vyradený z databázy aj vtedy, ak súdna rada rozhodla, že nespĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti.

24. Podľa § 69a zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane utajovaných skutočností“) v znení účinnom v čase rozhodovania súdnej rady o sťažovateľovej veci:

(1) Úrad zabezpečuje podklady pre rozhodovanie súdnej rady o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti na základe písomnej žiadosti predsedu súdnej rady. Úrad je povinný ukončiť zhromažďovanie a vyhodnocovanie podkladov na základe oznámenia predsedu súdnej rady podľa osobitného predpisu.

(2) Úrad pri zabezpečovaní podkladov podľa odseku 1 pre overenie skutočností podľa osobitného predpisu zhromažďuje informácie o sudcovi alebo o kandidátovi na vymenovanie za sudcu, ktorými sú:

- a) vyplnený dotazník fyzickej osoby v rozsahu údajov uvedených v prílohe č. 3 častiach A a B,
- b) informácie o fyzickej osobe z evidencií Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva,
- c) informácie o fyzickej osobe z previerok vykonaných v mieste bydliska Policajným zborom, Slovenskou informačnou službou alebo Vojenským spravodajstvom,
- d) informácie vyžiadané od obce, v ktorej má fyzická osoba trvalý pobyt alebo prechodný pobyt,
- e) informácie z previerok vykonaných Policajným zborom, Slovenskou informačnou službou alebo Vojenským spravodajstvom o bezpečnosti prostredia, v ktorom fyzická osoba žije a pohybuje sa, a o možnosti výskytu rizík,
- f) informácie o fyzickej osobe vyžiadané od ďalších štátnych orgánov, iných právnických osôb a fyzických osôb.

(3) Vyplnený dotazník podľa odseku 2 písm. a) predkladá sudca, ako aj kandidát na vymenovanie za sudcu súdnej rade; v aktuálnom dotazníku je povinný uvádzať úplné a pravdivé údaje. Vyplnený dotazník podľa odseku 2 písm. a) sa pripojí k žiadosti podľa odseku 1.

(4) Úrad je oprávnený pri zabezpečovaní podkladov podľa odseku 1 požadovať od štátnych orgánov, iných právnických osôb a fyzických osôb podľa odseku 2 písm. b) až f) poskytnutie informácií vrátane osobných údajov potrebných na overenie predpokladov sudcovskej spôsobilosti sudcu alebo kandidáta na vymenovanie za sudcu; tieto sú povinné žiadosti v určenej lehote vyhovieť a umožniť nahliadnutie do písomných materiálov, z ktorých informácie úradu poskytl.

(5) Informácie podľa odseku 4 sú štátne orgány, iné právnické osoby a fyzické osoby podľa odseku 2 písm. b) až f) povinné predložiť úradu najneskôr do troch mesiacov od doručenia žiadosti o poskytnutie informácií.

(6) Úrad vedie spis fyzickej osoby podľa odseku 2, v ktorom sú založené podklady na zistenie spôsobilosti fyzickej osoby vykonávať funkciu sudcu. Údaje z tohto spisu možno použiť iba pre rozhodovanie o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti.

25. Podľa § 69b zákona o ochrane utajovaných skutočností v znení účinnom v čase rozhodovania súdnej rady o sťažovateľovej veci:

(1) Úrad je povinný zhromaždené informácie vyhodnotiť a vyhodnotenie zaslať súdnej rade najneskôr do piatich mesiacov od doručenia žiadosti podľa § 69a ods. 1.

(2) Vyhodnotenie je podkladom pre rozhodovanie súdnej rady o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti. Musí obsahovať informácie potrebné pre overenie splnenia predpokladov sudcovskej spôsobilosti v rozsahu podľa osobitného predpisu, ako aj pre rozhodovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnosti proti uzneseniu súdnej rady.

26. Podľa § 5 ods. 7 zákona o sudcoch a prísediacich v znení účinnom v čase rozhodovania súdnej rady o sťažovateľovej veci:

Súdna rada pri rozhodovaní o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti vychádza z komplexného posúdenia uchádzača o funkciu sudcu, ako aj z podkladov Národného bezpečnostného úradu, ktorými sa zisťuje, či sudca alebo uchádzač o funkciu sudcu

- a) nie je pod preukázateľným nátlakom v dôsledku finančnej situácie,
- b) nie je preukázateľne závislý od konzumácie alkoholických nápojov alebo od iných návykových látok,
- c) neprijíma neoprávnené platby, dary alebo iné výhody alebo nezneužíva postavenie a funkciu na získavanie neoprávnených požitkov,

- d) nedisponuje s majetkom, ktorého hodnota je neprimeraná priznaným príjmom a ktorého legálnosť pôvodu nie je schopný alebo ochotný preukázať,
- e) nemá obchodné, majetkové alebo finančné vzťahy s osobami z prostredia organizovaného zločinu, alebo
- f) nespráva sa korupčne.

VI.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

27. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa, že súdna rada nepostupovala pri vydávaní napadnutého uznesenia ústavne konformným spôsobom a napadnutým uznesením zasiahla do jeho základných práv podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141a ods. 5 písm. b) a ods. 9 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru.

28. Ústavný súd dáva do pozornosti, že otázkou kvality procesu posudzovania kandidátov na vymenovanie za sudcov pred súdnou radou a ústavnými podmienkami kladenými na kvalitu aktu súdnej rady o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti kandidátom na vymenovanie za sudcu sa ústavný súd podrobne a vyčerpávajúco zaoberal v náleze č. k. II. ÚS 29/2011 z 13. decembra 2012. Tam uvedené východiská a právne závery sú plne aplikovateľné aj na vec sťažovateľa a ústavný súd bude preto aj z týchto pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa vychádzať.

VI.1. Prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok:

29. Článok 30 ods. 4 ústavy zaručuje každému občanovi právo na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok. Funkcia sudcu je podľa stálej judikatúry ústavného súdu takou verejnou funkciou, keďže ide priamo podľa ústavy o vykonávateľa jednej zo zložiek štátnej moci – moci súdnej (porov. napr. II. ÚS 258/03, III. ÚS 79/04).

29.1. Podstatou veci je tak fakticky nutnosť zistenia toho, čo je obsahom práva kandidáta na vymenovanie za sudcu na rovný prístup k verejným funkciám proti súdnej rade. Ústavný súd tu rozhoduje, či súdna rada porušila právo na rovný prístup k verejným funkciám sťažovateľa ako kandidáta na vymenovanie za sudcu.

29.2. Článok 30 ods. 4 ústavy chráni prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok. Ústavný súd už vyslovil, že „čl. 30 ods. 4 ústavy nevyklučuje, aby rovnaký prístup (proces rovnakého prístupu) k voleným a iným verejným funkciám nemohol byť rozdelený na viaceré etapy, pričom dosiahnutý výsledok v jednej z nich je predpokladom pre postúpenie do druhej (ďalšej z nich). Podstatné je, aby v každej z týchto etáp bol rešpektovaný príkaz ústavnej normy z čl. 30 ods. 4, t. j. aby so všetkými uchádzačmi, ktorí sa v nich nachádzajú, resp. ktorí sa do nich dostali, bolo zaobchádzané rovnakým spôsobom a za rovnakých podmienok a aby tiež voči všetkým uchádzačom boli rovnakým spôsobom uplatňované podmienky, ktorých splnenie je nevyhnutné pre postup do ďalšej etapy výberového konania.“ (II. ÚS 161/03).

29.3. Zaobchádzanie rovnakým spôsobom a za rovnakých podmienok a tiež rovnakým spôsobom uplatňované podmienky je potrebné posudzovať nielen čisto formálne, teda z pohľadu, či voči uchádzačovi o verejnú funkciu boli zachované formálne požiadavky rovnako ako voči iným

uchádzačom v rovnakej situácii a či boli formálne dodržané a zachované stanovené postupy a procedúry. Len formálnym posúdením ochrana práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy ale vyčerpaná nie je. V demokratickom a právnom štáte je potrebné zaobchádzanie rovnakým spôsobom a za rovnakých podmienok a tiež rovnakým spôsobom uplatňované podmienky posudzovať tiež materiálne. Právo zaručené čl. 30 ods. 4 ústavy je postupom orgánu verejnej moci ochránené iba vtedy, ak okrem splnenia formálnych požiadaviek nevznikne ani pri ich konkrétnej aplikácii v rámci medzi daných pozitívnou úpravou taká situácia, ktorá by fakticky pozíciu jednotlivých kandidátov odlišovala.

29.4. Zaobchádzanie rovnakým spôsobom a za rovnakých podmienok a tiež rovnakým spôsobom uplatňované podmienky v etape posudzovania predpokladov sudcovskej spôsobilosti súdnou radou je možné dosiahnuť iba aplikáciou jednoznačných pravidiel a postupov jej konania s kandidátom na vymenovanie za sudcu vylučujúcich svojvôľu. Osobitne to platí vo vzťahu k zapojeniu NBÚ do tejto etapy, k rozsahu, obsahu a ku kvalite jeho podkladu predloženého súdnej rade a k miere zapojenia či aktivity jeho príslušníkov na zasadnutí súdnej rady (bod 39).

VI.2. Materiálny právny štát:

30. Ústavný súd princíp materiálneho právneho štátu vyjadril v právnom názore vo viacerých svojich rozhodnutiach takto: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasti okrem iných stelesnené také princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôraz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia týmito subjektmi, ktorým boli priznané.“ (I. ÚS 17/1999, I. ÚS 44/1999). Materiálnym právnym štátom sa stáva štát až v momente, keď zákony znemožnia jemu samému zneužiť moc. Nestačí však všeobecná požiadavka legality, musí byť rešpektovaná aj legitimita daných opatrení (BRÖSTL, A. *Právny štát*. Košice : Medes, s. r. o., 1995, s. 23.).

30.1. Z hľadiska princípu právnej istoty podlieha ochrane aj legitímne očakávanie, ktoré je užšou kategóriou ako právna istota (PL. ÚS 16/06, PL. ÚS 12/05, PL. ÚS 7/2017).

VI.2.1. Zákaz svojvôle:

31. Zákaz svojvôle, ktorý je s požiadavkou objektivity spojený ako jeho negácia, je jedným zo samozrejmych znakov materiálneho právneho štátu (porov. PL. ÚS 52/99, PL. ÚS 49/03, PL. ÚS 1/04, PL. ÚS 12/05, PL. ÚS 7/2017).

31.1. O svojvôli v konaní súdnej rady možno podľa názoru ústavného súdu tiež hovoriť, ak sa kandidát (vôbec) nedozvie informácie o tom, prečo nespĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti. Ústavný súd už vyslovil, že aj keď súdna rada pri výkone právomoci hlasuje tajne, neznamená to, že nie je možné vyhovieť istým implicitným požiadavkám objektívnosti, a to napríklad vypočutím kandidáta na sudcu, zverejnením zápisnice z rokovania súdnej rady, verejnosťou zasadnutia, zverejnením záznamu zo zasadnutia či (inou) justifikáciou (m. m. II. ÚS 29/2011).

31.2. Zo samotného priebehu zasadnutia súdnej rady, otázok kladených kandidátovi v rámci jeho vypočutia, prípadných reakcií členov súdnej rady kandidát síce subjektívne môže vnímať možný dôvod rozhodnutia súdnej rady, pre ktorý táto rozhodla, že nespĺňa predpoklady sudcovskej

spôsobilosti, táto skutočnosť z hľadiska právnej istoty a najmä legitímneho očakávania sama osebe ale nemôže nahradiť jasné dôvody súdnej rady, aj keď by tieto neboli formalizované v písomnom odôvodnení.

VI.2.2. Objektivita konania:

31.3. Vo vzťahu k postaveniu a konaniu NBÚ a jeho príslušníkov je tiež použiteľný názor ústavného súdu, že „Súčasťou obsahu práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy je, aby orgány majúce povinnosť spolupôsobiť pri uchádzaní sa o funkciu a pri ustanovovaní do funkcie si tieto povinnosti plnili, a tak zaručili možnosť prístupu k voleným a iným verejným funkciám. Ak tieto orgány porušia svoje povinnosti, a tak sťažia, uľahčia alebo znemožnia uchádzanie sa o funkciu alebo ustanovenie do funkcie niektorého uchádzača, tak tým porušia jeho právo podľa čl. 30 ods. 4 ústavy.“ (III. ÚS 75/01).

31.4. K sťaženiu, uľahčeniu alebo znemožneniu uchádzania sa o verejnú funkciu dôjde aj porušením požiadavky na objektivitu konania. „Ústavná požiadavka na objektivitu konania o ochrane a/alebo rozhodovaní o uplatnení niektorého zo základných práv alebo slobôd občanov (a to bez ohľadu na povahu orgánu, pred ktorým takéto konanie prebieha) vyžaduje ich jednotný prístup pri zabezpečení odborného posúdenia skutočností dôležitých pre rozhodnutie, ako aj následný jednotný postup pri nakladaní s vyžiadanými odbornými stanoviskami pre potreby ďalšieho konania o základnom práve alebo slobode občanov. Každému rozhodnutiu prijatému v konaní o uplatnení alebo ochrane niektorého zo základných práv alebo slobôd občanov pred hociktorým orgánom (štátnym, samosprávnym alebo iným) preto musí predchádzať taký jeho procesný postup, v ktorom boli objektívne zistené a posúdené všetky dôležité skutočnosti potrebné pre rozhodnutie v rozsahu a spôsobom uvedeným vyššie.“ (II. ÚS 9/00).

31.5. Zasadnutie súdnej rady s aktívnou účasťou príslušníka NBÚ, ktorú zákon upravoval iba ako fakultatívnu (všeobecne voči komukoľvek, komu účasť na zasadnutí súdna rada umožní) a nestanovuje pre ňu žiadne pravidlá (za splnenia zákonných podmienok upravených v čase rozhodovania účinného § 27ga ods. 4 zákona o súdnej rade; bod 23 tohto odôvodnenia), nezaručuje jednotný prístup a jednotné nakladanie so skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie súdnej rady, pretože je výsledkom momentálneho nastavenia tohto príslušníka a subjektívnej miery jeho aktivity na zasadnutí súdnej rady. Na doplnenie ústavný súd dodáva, že nemožnosťou zistenia, či členovia súdnej rady využili svoje právo oboznámiť sa so spisovým materiálom NBÚ (utajovaným) vo veci sťažovateľa (keďže ústavný súd sa napriek žiadosti nedopracoval k záznamu o nahliadnutí členmi súdnej rady do tohto spisu, ktorý je v tomto prípade aj určitým dokladom o „manipulácii s utajeným spisom“, a uvedený údaj neobsahuje ani zápisnica zo zasadnutia súdnej rady), vyvoláva minimálne pochybnosť o následnom objektívnom zistení, preverení a posúdení všetkých dôležitých skutočností potrebných pre rozhodnutie súdnej rady práve v tej časti, ktorá vo vzťahu k posúdeniu predpokladov spôsobilosti kandidáta môže byť (a zrejme aj bola) určujúca. Uvedené by samozrejme neplatilo, ak by vyhodnotenie NBÚ predložené súdnej rade dávalo jednoznačné odpovede na posúdenie a následné rozhodnutie súdnej rady, čo v tomto prípade zrejme (nielen) pre následnú aktívnu účasť príslušníka NBÚ na zasadnutí súdnej rady tak nebolo.

32. Spôsob, akým ústavodarca nakonfiguroval personálne kreovanie a obsadenie súdnej rady, vniesol do povahy súdnej rady prvok vôľový aj prvok rozumový, ba možno povedať, že súdna rada

stojí na priesečníku týchto princípov [„Niekoľko členských štátov Európskej únie – s cieľom zabezpečiť nezávislosť súdnictva alebo z dôvodov zefektívnenia súdneho manažmentu a súdnej administrácie – založilo nezávislé sprostredkujúce či prechodné (org. intermediary, pozn.) inštitúcie umiestnené medzi súdnictvom a politicky zodpovednými administrátormi v samotnej vláde či parlamente.“ In: VOERMANS, W., ALBERS, P. *Councils for the Judiciary in EU Countries*. CEPEJ, Rada Európy 2003.]

33. Ústavný súd v tejto súvislosti v náleze č. k. PL. ÚS 2/2012 z 18. novembra 2015 pri ambícii ústavne relevantne definovať súdnu radu uviedol: «Pri zohľadnení všetkých uvedených skutočností možno pristúpiť aj k vymedzeniu postavenia súdnej rady v ústavnom poriadku Slovenskej republiky, pričom jej základné charakteristiky nasvedčujú tomu, že ide o súdnu radu hybridného typu. Vyplýva to už zo samotného ústavného zakotvenia jej postavenia (siedma hlava II. oddiel čl. 141a a nasledujúce ústavy) a tiež aj z rozdelenia právomoci orgánov verejnej moci pri ustanovení jej členov, keď deviatich členov volia a odvolávajú sudcovia, troch členov volí a odvoláva národná rada, troch členov menuje a odvoláva prezident republiky a troch členov vláda (čl. 141a ods. 1 ústavy). Súdna rada v pomeroch Slovenskej republiky však priamo v texte ústavy nemá obmedzenia týkajúce sa vyváženosti členov súdnej rady z hľadiska pomeru sudcov a zástupcov iných profesií, pričom podmienkami pre členstvo v súdnej rade (okrem sudcov) je bezúhonnosť, vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe (čl. 141a ods. 2 ústavy). Uvedená skutočnosť (vyváženosť členstva v súdnej rade) môže byť za určitých okolností problematická, a to v prípade, ak okrem sudcov aj ostatné štátne orgány do súdnej rady menujú či volia sudcov. Pri prevahe sudcov v súdnej rade totiž súdna rada môže (ale nemusí) podliehať nebezpečenstvu „súdneho korporativizmu“ (corporatism within the judiciary, Benátska komisia, stanovisko, bod 27). Na tomto mieste sa však vytvára priestor pre všetky dotknuté orgány na zavedenie takej vhodnej ústavnej praxe pri ustanovovaní členov súdnej rady, ktorá zabráni justičnému korporativizmu a izolácii a rovnako zachová princíp del'by moci a zodpovednosti.

34. O postavení súdnej rady a kandidátovi najviac vypovedali jej ústavou upravené kompetencie (účinné v čase jej rozhodovania, pozn.), keď na prvom mieste, ako to už bolo uvedené, bola „verejná kontrola súdnej moci“ [čl. 141a ods. 5 písm. a) ústavy], čomu zodpovedali aj kompetencie súdnej rady v oblasti disciplinárneho konania sudcov [čl. 141a ods. 5 písm. g) ústavy] a odvolávania sudcov [čl. 141a ods. 5 písm. c), e) a i) a čl. 141a ods. 10 ústavy]. Úloha súdnej rady ako garanta nezávislosti súdnej moci nebola v ústave výslovne uvedená, jednoznačne však vyplývala zo základnej charakteristiky súdnej moci, ktorou je jej nezávislosť (čl. 141 ústavy), pričom je zrejmé, že túto nezávislosť musela dodržiavať a chrániť aj súdna rada, ktorá mala okrem už uvedených kontrolných právomocí aj významné legitimizačné postavenie v oblasti menovania sudcov [v čase rozhodovania čl. 141 ods. 5 písm. b), c), e) a f) ústavy], ako aj pri pridelení a preložení sudcov [v čase rozhodovania čl. 141 ods. 5 písm. d) ústavy]. Okrem toho súdna rada spolupracovala s orgánmi sudcovskej samosprávy v etických otázkach výkonu funkcie sudcu [v čase rozhodovania čl. 141a ods. 5 písm. j) ústavy] a pokiaľ ide o jej právomoci v oblasti správy súdov, ústava súdnej rade priznávala len poradný hlas (vyjadruje sa, predkladá stanovisko v oblasti návrhu rozpočtu súdov Slovenskej republiky pri zostavovaní návrhu štátneho rozpočtu). V súlade so všeobecnou charakteristikou v čase rozhodovania o kandidátovi na sudcu tak ani Súdna rada Slovenskej republiky nemala priamo v ústave zakotvené významnejšie právomoci v oblasti správy

súduv, tieto však mohla vykonávať v rámci ďalších právomocí, ktoré jej priznával zákon [v čase rozhodovania čl. 141a ods. 5 písm. k) ústavy].

34.1. Doterajšia judikatúra ústavného súdu Súdnu radu Slovenskej republiky ústavnoprávne charakterizovala ako osobitný *sui generis* samosprávny ústavný orgán (I. ÚS 62/06, s. 8; I. ÚS 162/09, s. 14; II. ÚS 29/2011, s. 11; PL. ÚS 102/2011, s. 121) súdnej moci (PL. ÚS 10/05, s. 86), ktorý je najvyšším orgánom súdnej moci (PL. ÚS 102/2001, s. 134; m. m. IV. ÚS 46/2011, s. 12; m. m. I. ÚS 454/2012, s. 18), pričom jedným z jeho základných inštitucionálnych prvkov je nezávislosť (IV. ÚS 46/2011, s. 12), predovšetkým:

- zabezpečuje nezávislé postavenie súdnej moci vo vzťahu k iným orgánom štátu (III. ÚS 79/04, s. 8; III. ÚS 238/05, s. 9; III. ÚS 128/09, s. 13), resp. jej pôsobnosť slúži na vytvorenie mechanizmu zaručujúceho nezávislosť súdnej moci od moci výkonnej (PL. ÚS 17/08, s. 100), resp. je „garantom“ nezávislosti súdnictva a jeho oddelenia od ostatných orgánov štátu (PL. ÚS 10/05, s. 89),

- zodpovedá za chod súdnictva (PL. ÚS 102/2011, s. 121),

- zabezpečuje sudcovskú legitimitu (PL. ÚS 102/2011, s. 134),

- vykonáva správu súdnej moci, t. j. rozhoduje alebo spolurozhoduje, alebo sa vyjadruje k otázkam ekonomického, finančného, organizačného a personálneho zabezpečenia výkonu súdnej moci a sčasti aj jeho kontroly (PL. ÚS 10/05, s. 56; PL. ÚS 102/2011, s. 145),

- pôsobí pri správe súdnictva v súčinnosti s ministerstvom spravodlivosti alebo ministrom spravodlivosti (PL. ÚS 10/05, s. 56),

- zodpovedá za transparentnosť súdnictva (PL. ÚS 102/2011, s. 134).

Súdna rada... je osobitný nezávislý ústavný orgán súdnej moci garantujúci predovšetkým nezávislé postavenie súdnej moci a sudcovskú legitimitu, zodpovedajúci za chod súdnictva, správu súdnej moci a súdnictva, ako aj transparentnosť súdnictva, a tak by mal byť plnohodnotným partnerom moci zákonodarnej a výkonnej.»

34.2. Napokon skutočnosť, že ukotvenie súdnej rady nebolo jednoznačné, potvrdil aj samotný ústavodarca, ktorý novelou ústavy z 9. decembra 2020 v čl. 141a ods. 1 ústavy výslovne zadefinoval súdnu radu ako ústavný orgán sudcovskej legitimacy (ústavný zákon č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov).

35. Ústavný súd už v minulosti smerom k rozhodovacej činnosti súdnej rady vyslovil, že absencia úpravy postupu, resp. spôsobu výkonu jej právomocí neznamená, že neexistuje implicitná požiadavka objektívnosti (z nej vyplýva aj požiadavka primeranej transparentnosti) postupu orgánov verejnej moci (II. ÚS 5/03; porov. KÜHN, Z. *Aplikace práva v složitých případech – k úloze právních principů v judikatuře*. Praha : Karolinum, 2002, s. 202 a nasl. – Přenesení normotvorní kompetence na nižší složku právního řádu: mezera v zákoně sui generis.). Ústavný súd už taktiež konštantne judikoval, že zákaz svojvôle, ktorý je s požiadavkou objektivity spojený ako jeho negácia, je jedným zo samozrejmych znakov materiálneho právneho štátu (porov. PL. ÚS 52/99, PL. ÚS 49/03, PL. ÚS 1/04, PL. ÚS 12/05, PL. ÚS 7/2017).

35.1. To, že súdna rada pri výkone právomocí napr. hlasuje tajne, neznamená, že nie je možné vyhovieť istým implicitným požiadavkám objektívnosti, a to napríklad vypočutím kandidáta na vymenovanie za sudcu, zverejnením zápisnice z rokovania súdnej rady, verejnosťou zasadnutia,

zverejnením záznamu zo zasadnutia či (inou) justifikáciou. Navyše, zo zodpovednosti, presnejšie „spočítateľnosti“ (accountability) súdnej rady z hľadiska objektívneho ústavného práva vyplýva (ako implikácia) subjektívne právo kandidáta na vymenovanie za sudcu uchádzať sa za rovných podmienok o funkciu sudcu (porov. KÁČER, M. Múdrejší proti väčšine. In: PROCHÁZKA, R., KÁČER, M. *Exemplo ducti. Pocta k životnému jubileu Jozefa Prusáka*. Trnava : Právnická fakulta Trnavskej univerzity, 2012, s. 74 a nasl.).

35.2. Na druhej strane konfigurácia súdnej rady sa zreteľne prejavuje v neustálom hľadaní podoby (ne)odôvodňovania rozhodnutí súdnej rady. Ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 79/04 uviedol, že uznesenie súdnej rady ako výsledok hlasovania orgánu verejnej moci je právnou skutočnosťou verejného práva vo forme rozhodnutia adresovaného prezidentovi. Nejde o individuálny právny akt (ako výsledok činnosti príslušného orgánu, ktorým sa zakladajú, menia alebo rušia, prípadne autoritatívne zisťujú oprávnenia a povinnosti subjektov), ale o osobitný druh právneho konania. Výsledok hlasovania týkajúci sa kreovania verejných, resp. ústavných činiteľov (nielen rozhodnutie súdnej rady o predložení návrhu kandidáta na vymenovanie za sudcu prezidentovi) sa neodôvodňuje, pričom za hlasovanie nemožno brať hlasujúceho na zodpovednosť. Ústavná a zákonná úprava nepripúšťa v predmetných súvislostiach ani možnosť odvolania proti rozhodnutiu. Ústavný súd aj v ďalších obdobných veciach používal tieto východiská (porov. III. ÚS 128/09; porov. tiež BOBEK. M. Volba sudce mezinárodního soudu jako právní skutečnost? In: *Jiné právo*, 13. september 2009.).

35.3. Samotná okolnosť, že určitý orgán hlasuje, a to dokonca tajne, nemôže bez ďalšieho určovať, či jeho rozhodnutia majú alebo nemajú byť odôvodnené, a podobne sama osebe nemôže určovať rozsah dôvodov, na ktorých môže tento orgán prípadne založiť svoje rozhodnutie. Ústavné a zákonné medze oprávnení ustanovujúceho orgánu a jeho postavenie sú určovateľom spôsobu jeho rozhodovania (m. m. I. ÚS 5/03).

36. Na závery a interpretáciu ústavného súdu uvedené v judikatúre ústavného súdu a už citované v tomto náleze tiež svojho času reagoval zákonodarca novelizáciou ustanovenia § 6 zákona o súdnej rade, ktorý je citovaný v bode 22 tohto nálezu, a ustanovenia § 27ga zákona o súdnej rade, ktorý je citovaný v bode 23 tohto nálezu.

37. Zákonodarca tak našiel v tom čase rovnováhu medzi takpovediac nezávislosťou či autonómnosťou súdnej rady na jednej strane (čl. 141a ústavy) a jej zodpovednosťou i transparentnosťou na strane druhej. Ústavný súd v danom momente nemá dôvod spochybňovať túto rovnováhu nastavenú zákonodarcom (porov. tiež II. ÚS 269/09) a vyslovuje, že pre naplnenie princípu transparentnosti uznesenia súdnej rady by nemuseli zahŕňať komponent tradičného odôvodnenia, avšak za predpokladu, že súdna rada o to poctivejšie a povinne dodrží požiadavky transparentného konania vo veciach o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti v zmysle citovaných ustanovení zákona o súdnej rade [možno pripomenúť už citované rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci Taxquet v. Belgicko, pričom za pozornosť stojí aj skutočnosť, ako veľký senát zmiernil svoj postoj oproti pôvodnému senátnemu rozhodnutiu]. V právnom štáte je nevyhnutné, aby každý orgán verejnej moci vrátane súdnej rady postupoval pri výkone svojej právomoci tak, že zabezpečí objektivitu svojho postupu smerujúceho k ochrane alebo uplatňovaniu základného práva alebo základnej slobody, ako aj objektivitu samotného rozhodovania o ochrane a uplatňovaní základného práva alebo základnej slobody, a to bez ohľadu

na to, či tento postup prebieha v právne formalizovanom rámci alebo iba v rámci faktickej činnosti príslušného orgánu. Uplatňovanie a ochrana každého základného práva alebo slobody musí byť v činnosti každého orgánu verejnej moci zabezpečená reálne a musí prebiehať na nediskriminačnom základe. Táto požiadavka sa dotýka každého úkonu orgánu verejnej moci, ktorý priamo alebo aspoň sprostredkované súvisí s ochranou alebo uplatňovaním základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* II. ÚS 5/03, III. ÚS 128/09).

38. Ústavný súd zistil, že v dôsledku týchto postupov súdnej rady (ktorá sa na jednej strane odvolávala len na znenie ústavy a zákona o súdnej rade, kým na druhej strane prijala rokovací poriadok a urobila viaceré faktických úkonov, ktoré objektívne vytvárali pre sťažovateľa nerovnaké podmienky na prístup k funkcii) bol celý proces vypočutia kandidáta na sudcu (aj keď v utajenom režime) reálne poznačený nevyváženým a nerovným prístupom súdnej rady k sťažovateľovi, hoci súdnej rade nič nebránilo, aby si splnila ústavnú povinnosť chrániť uvedené základné právo sťažovateľa (m. m. II. ÚS 5/03).

39. S poukazom na v čase rozhodovania súdnej rady účinné znenie čl. 141a ods. 5 písm. b) a ods. 9 ústavy a tiež § 5 ods. 7 zákona o sudcoch a prísediacich z ústavnej úpravy vyplývala pôsobnosť súdnej rady prijímať stanovisko, či kandidát na vymenovanie za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré sa prijíma na základe podkladov od NBÚ a vyjadrenia kandidáta na vymenovanie za sudcu, pričom podrobnosti takéhoto konania ustanovoval zákon. Zákonodarca v tom čase účinnom ustanovení § 5 ods. 7 písm. a) – f) zákona o sudcoch a prísediacich upravil záväzné kritéria pre rozhodovanie súdnej rady o splnení, resp. nesplnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti, čo je zrejmé z poznámky pod čiarou k odkazu 4e [odkaz na vtedy účinné znenie čl. 141a ods. 5 písm. b) ústavy]. Je zrejmé, že len nepochybné preukázanie nesplnenia zákonných kritérií bolo dôvodom na negatívne rozhodnutie. Pri rozhodovaní o prijímaní stanoviska o spĺňaní, resp. nesplňaní predpokladov sudcovskej spôsobilosti sa muselo postupovať zhodne ako pri rozhodovaní disciplinárneho senátu o strate predpokladov sudcovskej spôsobilosti (vtedy účinné znenie čl. 141a ods. 10 ústavy)... O strate sudcovskej spôsobilosti počas výkonu funkcie rozhoduje disciplinárny senát v rámci disciplinárneho konania, kde platí zásada prezumpcie neviny, keďže sa zaručuje aj v ostatných právnych vzťahoch (nielen v trestnom konaní) v rámci zásad implikovaných v článku 1 ods. 1 ústavy SR...“.

VII.

Skutkové východiská k záverom ústavného súdu

40. Ústavný súd, zaštitujúci sa prezentovaným penzom východisk, *in concreto* hodnotí, že sťažovateľ ako kandidát na vymenovanie za sudcu bol účastný konania (rozhodovania) pred súdnou radou o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti, dostalo sa mu príležitosti vyjadriť sa k zisteniam vyplývajúcim z podkladov zabezpečených NBÚ a samotnou súdnou radou, odpovedať na otázky a klásť otázky členom súdnej rady (t. j. viesť rozpravu), nevznikli pochybnosti o tom, že bol vyhotovený zvukový záznam a zápisnica, z ktorej je okrem účasti, programu zasadnutia súdnej rady a obsahu prijatých uznesení zrejmý aj obsah, priebeh rokovania a výsledok hlasovania o tomto bode programu zasadnutia súdnej rady.

41. Ústavný súd požiadal súdnu radu o doručenie kompletného spisu v tejto veci a z odpovede súdnej rady zistil, že súdna rada žiadnym (svojím) spisovým materiálom (okrem napadnutého

rozhodnutia) nedisponuje a odkázala ústavný súd na NBÚ, preto sa ústavný súd obrátil s požiadavkou na doručenie zápisnice z rokovania súdnej rady a zvukového záznamu z rokovania v tejto veci na NBÚ, z ktorého boli uvedené podklady ako „dôverné“ ústavnému súdu poskytnuté (ako aj utajený spis NBÚ týkajúci sa zabezpečených podkladov pre vyhodnotenie kandidáta na sudcu). Ústavný súd postup súdnej rady a prítomných osôb v konaní a tiež jeho priebeh overil teda priamo z podkladov poskytnutých NBÚ a vedených v stupni utajenia „dôverné“, a to zo zápisnice z rokovania súdnej rady vedenej na NBÚ pod číslom NBÚ-D-1984/2018-SP, ako aj z archivovaného zvukového záznamu vedeného na NBÚ pod číslom NBÚ-D-1999/2018-SP, ktorý si senát ústavného súdu vypočul. Zo zvukového záznamu a tiež zo zápisnice z rokovania vyplýva, že obsah zvukového záznamu nekorešponduje s vyhotoveným obsahom zápisnice (napr. obsah prezentovaných zistení príslušníka NBÚ...). Navyše, ako to zo zistenia ústavného súdu vyplynulo, samotná zápisnica, ako aj zvukový záznam z rokovania neboli vyhotovené samotnou súdnou radou, ale pracovníkmi NBÚ, pričom zápisnica nie je ani len vedená pod hlavičkou súdnej rady, ale pod hlavičkou NBÚ. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že zapisovateľkou vo veci bola príslušníčka NBÚ, pričom zo zápisnice ani zo zvukového záznamu, ktorý si senát ústavného súdu vypočul, nevyplýva napríklad skutočnosť, že uvedená pracovníčka bude zapisovateľkou zasadnutia súdnej rady, aj keď prítomnosť pracovníčky NBÚ umožnená súdnou radou bola. Zo zápisnice súdnej rady (a zo zvukového záznamu) vyplýva aj skutočnosť, že okrem bežného procesu vedenia rokovania súdnej rady jej predsedníčkou, výsluch sťažovateľa ako kandidáta na vymenovanie za sudcu viedol tiež (a najmä) samotný zástupca NBÚ, ktorého prítomnosť na zasadnutí bola síce súdnou radou odsúhlasená, ale bez určenia jeho akéhokoľvek ďalšieho (procesného) postavenia v tomto konaní. Podľa názoru ústavného súdu tento výsluch mala vykonávať samotná súdna rada. Z umožnenia účasti iných osôb na zasadnutí súdnej rady im zároveň nevyplýva tiež v tomto prípade konkludentné priznanie (neurčitého) procesného postavenia na uvedenom zasadnutí.

42. Z predložených podkladov NBÚ nevyplýva, že by sa súdna rada uzniesla napríklad na udelení oprávnenia príslušníkovi NBÚ uskutočniť, či už ďalšie získavanie, ale najmä vykonávanie vyhodnocovania podkladov vedením „výsluchu“ uchádzača o sudcu priamo na jej zasadnutí. Navyše, súdna rada ani nevysvetlila, aký bol dôvod jej postupu, ktorý nad rámec uvedený v tom čase platného § 69a ods. 1 zákona o ochrane utajovaných skutočností „rozšíril časovú pôsobnosť“ NBÚ upravenú v tomto ustanovení. Úloha NBÚ v procese tak nebola limitovaná len zabezpečením podkladov ústiacim do vypracovania ich vyhodnotenia pre rozhodovanie súdnej rady o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti na základe písomnej žiadosti predsedu súdnej rady podľa osobitného predpisu (§ 27ga ods. 7 a § 31 ods. 7 zákona o súdnej rade, pozn.) ani výslovne v zákone upravenou „povinnosťou ukončiť“ toto zhromažďovanie a vyhodnocovanie podkladov na základe oznámenia predsedu súdnej rady podľa osobitného predpisu (bod 24 tohto odôvodnenia).

42.1. Podľa v tom čase platnej zákonnej úpravy bol NBÚ povinný zhromaždené informácie vyhodnotiť a vyhodnotenie zaslať súdnej rade najneskôr do piatich mesiacov od doručenia žiadosti (§ 69a ods. 1 zákona o ochrane utajovaných skutočností), čo zrejme aj urobil so zaslaním svojho vyhodnotenia, ktoré sa malo stať rozhodujúcim podkladom pre rozhodovanie súdnej rady o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti, pretože toto explicitne podľa v tom čase platného znenia zákona „muselo obsahovať informácie potrebné pre overenie splnenia predpokladov sudcovskej spôsobilosti v rozsahu podľa osobitného predpisu“ (§ 5 ods. 7 zákona o sudcoch a prísediacich v znení zákona č. 195/2014 Z. z., pozn.), ako aj pre následné rozhodovanie ústavného súdu

o sťažnosti proti uzneseniu súdnej rady (bod 25 tohto odôvodnenia). Účasť príslušníka NBÚ na zasadnutí súdnej rady a ním kladené otázky uchádzačovi k už predtým vo vyhodnotení NBÚ zisteným a hodnoteným skutočnostiam však jednoznačne nesvedčia o dodržaní uvedených ustanovení zákona o ukončení zhromažďovania a vyhodnocovania údajov. Podľa názoru ústavného súdu vo vzťahu ku kvalite vyhodnotenia jeho samotné závery a celkové znenie vo vzťahu k vyhodnocovanej osobe pôsobia značne rozpačito, a preto toto vyhodnotenie by ani nemohlo byť absolútnym podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu (bod 25 tohto odôvodnenia).

42.2. Podľa názoru ústavného súdu možno považovať takto získané informácie počas zasadnutia súdnej rady minimálne za ďalšie zhromažďovanie a tiež vyhodnocovanie údajov priamo pred „zrakom súdnej rady“ mimo stanoveného zákonného rámca, čím je značne spochybnená objektivita konania proti uchádzačovi. Uvedený výsledok ešte (okrajovo) umocňuje skutočnosť, že ústavný súd sa ani napriek ním výslovne položenej otázke NBÚ, či z utajovaných materiálov má vedomosť o tom, kto z členov súdnej rady a v akom časovom rozsahu sa oboznámil s obsahom utajovaného spisu, adekvátnu odpoveď nedozvedel. Národný bezpečnostný úrad v odpovedi vyslovil len nepodložený predpoklad, že oboznámení boli zrejme tí členovia súdnej rady, ktorí boli zapísaní v prezenčnej listine na jej zasadnutí. Túto skutočnosť ústavný súd overiť nemohol, keďže po jeho žiadosti súdnej rade o doručenie spisu bolo oznámené, že spis je z dôvodu utajenia na NBÚ a, naopak, NBÚ odkázal ústavný súd na súdnu radu s vyjadrením, že túto informáciu je potrebné žiadať zo spisu súdnej rady.

43. Podľa § 27ga ods. 5 zákona o súdnej rade v znení účinnom v čase rozhodovania súdnej rady o sťažovateľovej veci platilo, že predseda súdnej rady bol povinný umožniť členom súdnej rady oboznámiť sa s podkladmi pre rozhodovanie o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti kandidáta na vymenovanie za sudcu vypracovaných NBÚ aspoň 15 dní pred zasadnutím súdnej rady, na ktorom rozhoduje podľa týchto podkladov. Týmto podkladom bolo podľa § 69b ods. 1 zákona o ochrane utajovaných skutočností v znení účinnom v čase rozhodovania súdnej rady o sťažovateľovej veci písomné vyhodnotenie zhromaždených informácií o kandidátovi na vymenovanie za sudcu zo strany NBÚ. Úlohou NBÚ bolo teda informácie nielen zhromaždiť, ale tieto informácie aj v zákonom stanovenom čase vyhodnotiť vo forme podkladu potrebného pre rozhodovanie súdnej rady. Z požiadavky, aby sa s nimi členovia súdnej rady mohli oboznámiť vopred, je možné bezpečne vyvodiť, že tento podklad by mal byť spracovaný v takej kvalite z hľadiska obsahu a rozsahu, aby sa s ním každý člen súdnej rady mohol individuálne oboznámiť ešte pred zasadnutím súdnej rady, a to bez potreby asistencie príslušníkov NBÚ (keď s niečím takým zákon napokon ani nepočítal). Ak by boli podklady NBÚ spracované tak, že každý člen súdnej rady sa s nimi dokáže oboznámiť a pochopiť ich obsah aj bez asistencie a vedenia príslušníkmi NBÚ, nemôže byť ich účasť na samotnom zasadnutí súdnej rady potrebná. Dalo by sa dokonca povedať, že prítomnosť príslušníka NBÚ na zasadnutí súdnej rady je sama osebe znakom toho, že zákonný podklad nebol zo strany NBÚ pripravený dostatočne, a je pravdou, že jeho znenie, čo sa týka vyhodnotených záverov, nedáva celkom jednoznačné odpovede z hľadiska sledovaného cieľa posudzovania. Takéto postupy ale nemôžu v žiadnom prípade byť na úkor kandidáta na vymenovanie za sudcu.

43.1. Ústavný súd už len dodáva, že výsluch kandidáta na sudcu vykonaný na zasadnutí súdnej rady zástupcom NBÚ v danej veci predstavuje tiež priznanie nenáležitého právneho postavenia výkonnej moci zastúpenej NBÚ v tomto druhu konania, čo je nezlučiteľné s princípom delby moci, znevýhodňujúc postavenie samotného kandidáta, ktorý obsahom preverovaných informácií

na rozdiel od NBÚ nedisponoval. V priznaní takéhoto nenáležitého postavenia NBÚ v procese rozhodovania o sudcovskej spôsobilosti kandidáta pred súdnou radou ústavný súd vidí neprimeraný vplyv znamenajúci utváranie názoru o skutkových veciach, a to v danom okamihu s možnosťou ovplyvnenia názoru rozhodujúcich členov podľa spôsobu, rozsahu, obsahu a účelu kladených otázok. Uvedená skutočnosť je už len umocnená zistením, že zápisnica zo zasadnutia súdnej rady (a nevyplýva to ani zo zvukového záznamu) ani len nekonštatuje, že členom súdnej rady bola daná možnosť oboznámiť sa skutočnosťami vyplývajúcimi z utajeného spisu a či sa s ním niektorý z nich aj oboznámil a vytvoril si tak z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia na vec (okrem prítomnými členmi súdnej rady počutých otázok a komentárov zo strany príslušníka NBÚ a vzhľadom na neznalosť dôvodu otázky zo strany kandidáta aj na jeho možnú nepresvedčivú odpoveď) aj vlastný názor. Pripustenie ďalšieho pôsobenia NBÚ a umožnenie, aby na zasadnutí súdnej rady svojimi kladenými otázkami kandidátovi doplňal či prípadne korigoval vydané vyhodnotenie, podľa názoru ústavného súdu bolo nad rámec povoleného zákonného rozsahu činnosti NBÚ v rámci posúdenia sudcovskej spôsobilosti kandidáta, pretože išlo nielen o rozšírenie zabezpečovaných podkladov a ich charakteru, ale z časového hľadiska aj o rozšírený časový limit, ktorý zákon účinný v čase rozhodovania súdnej rady pripúšťal pre ukončenie činnosti NBÚ pri zabezpečovaní podkladov pre rozhodnutie súdnej rady. Takýto procesný postup (v tom čase *contra legem*) súdnej rady nebol zjavne formovaný takými zásadnými pravidlami, ktorých uplatnenie garantuje objektivitu konania.

44. Vo vzťahu ku kandidátovi na vymenovanie za sudcu podľa § 27ga ods. 5 zákona o súdnej rade v znení účinnom v čase rozhodovania súdnej rady o sťažovateľovej veci platilo, že tento mal mať možnosť vyjadriť sa k zisteniam vyplývajúcim z podkladov. Jeho právom teda nebolo oboznámiť sa so samotnými podkladmi, a to už vôbec nie vopred, len vyjadriť sa k zisteniam vyplývajúcim z týchto podkladov. Aj keď zákon formu týchto zistení neustanovoval, nie je možné akceptovať, že forma vyjadrenia sa k nim je bez znalosti účelu degradovaná len na odpoveď vyplývajúcu z otázky položenej počas zasadnutia tam prítomným príslušníkom NBÚ, prípadne členom súdnej rady. Za daných okolností potom išlo o vyjadrenie sa k obsahu otázky, nie k obsahu samotného podkladu, ktorý mala položená otázka ozrejmiť. Každý kandidát na vymenovanie za sudcu musí mať reálnu možnosť pochopiť obsah zistení, najlepšie na zasadnutí súdnej rady pred jeho samotným vyjadrením byť dôsledne oboznámený s ich obsahom (samozrejme za podmienky dodržania utajenia zdroja a ďalších skutočností, ktoré kandidát vidieť nemôže, lebo sa napr. netýkajú jeho osoby) a mať časovú možnosť utvoriť si na tieto svoj názor a tento vyjadriť v jeho následnej reakcii. Toto je možné zabezpečiť aj bez toho, aby došlo k zásahu do práv tretích osôb alebo ohrozeniu zdroja informácií. Navyše, ústavný súd precíznejšiu identifikáciu dôvodov rozhodnutia súdnej rady zdublikoval už aj v uznesení č. k. III. ÚS 135/2018 z 27. marca 2018, keď konštatoval, že „V súvislosti s uznesením súdnej rady ako výsledkom hlasovania orgánu verejnej moci by bolo vhodné, keby súdna rada precíznejšie identifikovala dôvody, z ktorých prijala svoje uznesenie.“. Skutočnosť, že v uvedenej otázke dochádza k istému posunu už aj pri rozhodovaní samotnej súdnej rady, odôvodňuje aj znenie jej zápisnice z 11. zasadnutia z 13. júla 2020 (uznesenie súdnej rady č. 187/2020), kde sa súdna rada prihlásila k určitému vyššiemu štandardu odôvodňovania svojich rozhodnutí.

44.1. K zverejneniu minimálneho rozsahu utajených informácií sa už ústavný súd v minulosti [vo vzťahu k Slovenskej informačnej službe (ďalej len „SIS“)] vyjadril, keď skonštatoval:

„Informácie, na základe ktorých SIS vykonáva bezpečnostnú úvahu o existencii bezpečnostných rizík a ktoré zakladajú bezpečnostnú nespoľahlivosť dotknutej osoby, sú získané vlastnou spravodajskou činnosťou SIS alebo v rámci medzinárodnej spravodajskej spolupráce. V mnohých prípadoch sa tieto informácie získavajú aj utajovanými spôsobmi a prostriedkami, v dôsledku čoho predstavujú získané informácie, ako aj samotný spôsob ich získania utajovanú skutočnosť, na manipuláciu s ktorou sa vzťahujú osobitné právne režimy ustanovené vnútroštátnym právom. Vzhľadom na uvedené sú vyjadrenia SIS k bezpečnostnej spoľahlivosti dotknutej osoby utajovanou skutočnosťou označenou príslušným stupňom utajenia. Sprístupnením utajovaných skutočností nepovolanej osobe by mohlo dôjsť k zmareniu aktivít vykonávaných v súvislosti s dotknutou osobou a zároveň aj k odhaleniu používaných foriem, metód a prostriedkov vyšetrovania. Napadnutá právna úprava tým, že úplne vylučuje možnosť oboznámiť dotknuté osoby s akýmkoľvek dôvodom týkajúcimi sa verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ rozhodnutí podľa napadnutej právnej úpravy, a to aj aspoň s podstatou dôvodov, ak už dôvody týkajúce sa bezpečnosti štátu neumožňujú oboznámiť dotknuté osoby s presnými a úplnými dôvodmi tvoriacimi základ predmetných rozhodnutí, prispieva k dosiahnutiu sledovaného cieľa vysokou mierou.“ (PL. ÚS 8/2016).

44.2. Z uvedených dôvodov okrem iného už aj samotná skutočnosť, že sa zasadnutie súdnej rady konalo v priestoroch NBÚ (apriórna výhoda „domáceho prostredia“ pre príslušníka NBÚ), môže navonok pôsobiť (podľa znenia ústavnej sťažnosti aj pôsobila) na kandidáta na vymenovanie za sudcu stresujúco a jeho možnosť vyjadrenia k zisteniam iba formou okamžitých odpovedí na neočakávané otázky položené väčšinou k neznámym skutočnostiam (k neznámemu obsahu podkladu) reálne v očiach ústavného súdu spochybňuje objektívny priebeh posudzovania predpokladov sudcovskej spôsobilosti. Vychádzajúc z obsahu samotnej zápisnice z rokovania a zvukového záznamu, dáva ústavný súd sťažovateľovi za pravdu, že z týchto podkladov nevyplýva, že by sa súdna rada na svojom zasadnutí (okrem už prezentovaných zistení NBÚ) zaoberala komplexným posúdením iných informácií získaných o osobe sťažovateľa na základe vyplneného bezpečnostného dotazníka.

45. Proces rozhodovania súdnej rady o skutočnosti, či kandidát spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, je okrem iného založený na prijatí stanoviska na základe podkladov od NBÚ a vyjadrenia kandidáta na vymenovanie za sudcu. Z uvedeného znenia vyplýva rovnoprávne postavenie týchto subjektov (NBÚ a kandidáta) v konaní pred orgánom verejnej moci (súdna rada) pri jeho rozhodovaní o prijímaní stanoviska o splnení, resp. nesplnení kritérií. V postupe súdnej rady aplikácia princípu rovnosti zbraní (aj keď ústavnému súdu je zrejmé, že nejde o rovnosť zbraní pre charakter tohto druhu konania typickú, pozn.) tiež znamená určitú povinnosť zaručiť rozumný stav rovnováhy, v ktorom kandidát môže reagovať na relevantné informácie uvádzané v stanovisku NBÚ (obdobne III. ÚS 402/2008). Rešpektovanie ústavou garantovaného práva kandidáta na vyjadrenie k vyhodnoteniu vypracovanému NBÚ a predkladanému súdnej rade vo svojom dôsledku jednoznačne znamená povinnosť súdnej rady zabezpečiť realizáciu oprávnenia kandidáta podrobne sa oboznámiť (v dovolenom rozsahu) so všetkými informáciami uvedenými vo vyhodnotení, vyjadriť sa k týmto informáciám v primeranom čase.

45.1. V súvislosti s informáciami, ktoré podliehajú režimu utajovaných skutočností, ústavný súd už konštatoval, že podľa čl. 1 ods. 1 ústavy medzi základné úlohy právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania základných práv a slobôd. V prípade, ak sa ochrana

základných práv a slobôd dotknutých osôb má realizovať prostredníctvom osobitného konania pred štátnym alebo iným orgánom, úloha štátu spočíva v zabezpečení existencie a právnej úpravy takýchto konaní dostupných (na nediskriminačnom základe) každému z nositeľov základných práv a slobôd. Ďalším kritériom kladeným na takéto konania je, aby sa v ich rámci a ich prostredníctvom zabezpečoval reálny (a nie iba fiktívny) výkon, resp. ochrana niektorého zo základných práv alebo slobôd dotknutých osôb. Za neoddeliteľnú súčasť takýchto konaní je potrebné považovať nevyhnutné procesné záruky reálneho uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd. Samotnou existenciou takýchto konaní sa ústavné a medzinárodnoprávne požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd dotknutých osôb nevyčerpávajú, pretože tieto predpokladajú tiež určitú „kvalitu“ orgánov rozhodujúcich o uplatnení, resp. ochrane základných práv a slobôd (nezávislosť a nestrannosť rozhodovacích orgánov), ako aj určitú kvalitu samotného konania o nich (m. m. II. ÚS 9/00, PL. ÚS 15/03, PL. ÚS 8/2016). Ústavný súd tiež pripustil, aby sa v spojitosti s ochranou utajovaných skutočností zvolili také postupy a úkony príslušného orgánu verejnej moci, ktorých preskúmateľnosť je obmedzená tak, aby sa zákonom sledovaný cieľ dosahoval bez ohrozenia bezpečnostných záujmov štátu a nevznikali s tým spojené ujmy (porovnaj § 2 zákona o ochrane utajovaných skutočností). Obmedzenie tejto preskúmateľnosti však nesmie viesť k tomu, aby sa dotknutá osoba nedozvedela aspoň základné informácie o tom, prečo predstavuje hrozbu pre bezpečnostný záujem Slovenskej republiky (m. m. PL. ÚS 15/03, m. m. PL. ÚS 8/2016).

46. Ústavný súd už v minulosti vyslovil názor, že úlohou právneho štátu je pripraviť legitímne podmienky, ktoré by boli zárukou spravodlivého prerokovania veci pred kompetentným orgánom verejnej moci. Vytvorenie takýchto podmienok tkvie v právnej úprave jednotlivých konaní, v rámci ktorých dochádza k ochrane hmotnoprávných vzťahov, a tým aj k reálnemu výkonu a ochrane základných práv a slobôd. Je nepochybné, že len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa ako ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (III. ÚS 311/07).

47. Ústavnému súdu sú známe jeho vlastné rozhodnutia v obdobných veciach (iných kandidátov), s ktorých obsahom sa síce stotožňuje, ale v zmysle materiálneho prístupu k svojej prieskumnej právomoci ústavný súd musí v tejto konkrétnej veci vzhľadom na zistené skutočnosti konštatovať, že postup súdnej rady v tomto konaní a na tento postup nadväzujúce vydané rozhodnutie nedali kandidátovi odpoveď (vyplýva to aj zo znenia zápisnice vyhotovenej v priestoroch NBÚ a zvukového záznamu), z akých dôvodov nespĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruky, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne.

48. Legitímne podmienky zo strany štátu v tom čase v platnej právnej úprave síce vytvorené boli (aj keď ich legitimita neskorším nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 21/2014 bola práve na základe návrhu samotnej súdnej rady spochybnená a derogovaná), orgán verejnej moci (súdna rada) aj rozšírením pôsobnosti iného orgánu verejnej moci pri svojom vlastnom procese rozhodovania oslabil záruku objektivity takým spôsobom a v takom rozsahu, že nemožno hovoriť o poskytnutí reálnej ochrany základných práv a slobôd tohto konkrétneho kandidáta na funkciu sudcu.

49. Postup súdnej rady v tomto konaní, či už pri vypočutí kandidáta, nedostatočnom vyhodnotení, ani len minimálnom objasnení dôvodov nespôsobilosti (aspoň pri ústnom oznámení výsledku, ku ktorému dospela súdna rada), považuje ústavný súd za ústavne neudržateľný. Ústavnému súdu je

známa skutočnosť, že v prípade konania v utajovanom režime „dôverné“ sa vyžaduje konanie o takej veci v osobitnom chránenom priestore a súdna rada pravdepodobne takýto vlastný priestor nemala, preto konanie prebehlo v priestoroch NBÚ a na technických prostriedkoch NBÚ. Z ničoho však nevyplýva, že vytvorený podklad (zápisnica zo zasadnutia súdnej rady) nebude obsahovať požadované náležitosti toho konajúceho subjektu, ktorého rokovanie zaznamenáva, čo ústavný súd považuje za neprípustný nedostatok vlastných podkladov súdnej rady (absencia vlastného spisu a najmä „vlastnej“ zápisnice súdnej rady ako orgánu, ktorému prináleží vyhotoviť zápisnicu a disponovať vlastnou zápisnicou, aj keď vyhotovenou a neskôr uloženou v súlade s režimom „dôverné“). Uvedený nedostatok a potrebná ochrana utajovaných skutočností však tiež neznamenajú, že výsluch kandidáta na sudcu má byť vykonaný aj zástupcom NBÚ nad rámec jeho zákonného rozsahu a bez jasných pravidiel. V kontexte všetkých uvedených nedostatkov procesu takýto postup vytvoril aj nerovnaké podmienky pre sťažovateľa na prístup k funkcii sudcu aprobovaný súdnou radou.

50. Ústavný súd uznáva, že rozhodnutia súdnej rady nie sú vyhotovované vo forme podobnej individuálnym aktom aplikácie práva (súdny alebo administratívny rozhodnutiam), a preto neobsahujú odôvodnenie v štandardnej písomnej podobe, základné východiská spôsobu spoznávania dôvodov vedúcich k prijatiu konkrétneho rozhodnutia súdnej rady, ako už vyslovil ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 29/2011. Po rozhodnutí o porušení základného práva sťažovateľa na prístup k voleným a iným verejným funkciám neodôvodnením rozhodnutia o vymenovaní do funkcie sudcu v ňom vyslovil závery, že (vtedy) novozavedená právna úprava vyhotovovania zvukového záznamu a zápisnice zo zasadnutí súdnej rady v § 6 ods. 10 zákona o súdnej rade vytvára rovnováhu medzi nezávislosťou či autonómnosťou súdnej rady na jednej strane a jej zodpovednosťou a transparentnosťou na strane druhej. Aj v čase prijatia napadnutého uznesenia platila tá istá právna úprava, ktorá ustanovovala, že z každého zasadnutia súdnej rady sa vyhotovuje zvukový záznam a zápisnica, z ktorej musí byť okrem účasti, programu zasadnutia súdnej rady a obsahu prijatých uznesení zrejmý aj obsah, priebeh rokovania a výsledok hlasovania o jednotlivých bodoch programu zasadnutia súdnej rady (I. ÚS 293/2017).

51. Ústavný súd v tejto konkrétnej veci sťažovateľa však už zmienenú „rovnováhu medzi nezávislosťou či autonómnosťou súdnej rady na jednej strane a jej zodpovednosťou a transparentnosťou na strane druhej“ nenachádza. Prijaté uznesenia súdnej rady spolu so zápisnicami z hlasovania, zápisnicami zo zasadnutia súdnej rady a zvukovými záznamami zo zasadnutí súdnej rady majú pokrývať ústavné štandardy nearbitrárnosti rozhodovania súdnej rady (m. m. PL. ÚS 6/2018, body 50 a 51).

52. Ústavný súd konštatuje, že pri absencii „štandardného“ písomného odôvodnenia zistené nedostatky, ale najmä zistená absencia „vlastných“ podkladov vo veci rozhodujúceho orgánu verejnej moci, pre ktorú mohol byť prieskum ústavného súdu predčasne ukončený už v počiatočnom štádiu konania pred ústavným súdom a zabezpečovania podkladov (ku ktorým sťažovateľ z dôvodu ich stupňa utajenia nemohol mať prístup a ústavný súd vykonal ich „dohľadávanie“ z dôvodu preferovania materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti), v spojení s ostatnými posudzovanými okolnosťami tohto prípadu znamenajú konečnú odlišnosť voči iným osobám (kandidátom) v rovnakom postavení, v akom bol sťažovateľ, ktorý bol vystavený nerovnosti v podobnej právnej situácii, a to bez rozumného a racionálneho dôvodu (m. m. II. ÚS 161/03, II. ÚS 48/97). Tiež rozšírením samotnej pôsobnosti NBÚ počas procesu

rozhodovania o kandidátovi pred súdnou radou došlo podľa názoru ústavného súdu (s privolením samotnej súdnej rady) aj k neadekvátnemu sťažovaniu uchádzania sa sťažovateľa o funkciu sudcu, a tým k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy (m. m. III. ÚS 75/01).

53. Do určitej miery sprísnenie procesu nastalo aj vedením podkladov v utajovanom spise NBÚ a konaním v priestoroch NBÚ v režime vytvorenom ich pôvodcami (napr. SIS...) „dôverné“, hoci u väčšiny uchádzačov v rovnakom postavení, ako bol sťažovateľ, sa konalo o podkladoch v režime utajenia „vyhradené“. Táto skutočnosť, čo sa týka samotného režimu utajenia, však bez ďalšieho nemôže byť posúdená ani v neprospech sťažovateľa, ale ani v neprospech postupu samotnej súdnej rady. Pre objektívnosť a len okrajovo ústavný súd podotýka, že podľa znenia § 5 ods. 9 vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 336/2004 Z. z. o fyzickej bezpečnosti a objektivej bezpečnosti v znení neskorších predpisov utajované skutočnosti stupňa utajenia vyhradené a dôverné možno prijímať, prezerat', pridelovať a evidovať v objekte mimo chráneného priestoru, ak je zabezpečené, že k utajovaným skutočnostiam nemajú prístup nepovolané osoby. Voľba objektu na konanie však bola výlučnou vecou súdnej rady.

54. Ústavný súd zároveň podotýka, že niektoré časti konania vo veci sťažovateľa pred súdnou radou a v tej súvislosti ústavným súdom zistené skutočnosti sa stali predmetom prieskumu ústavného súdu v procese posudzovania podkladov, ktoré ústavný súd získal z utajovaných nosičov, ku ktorým sťažovateľ nemal prístup, a preto tieto sťažovateľ pre stupeň ich utajenia ani nemohol získať a aplikovať ich priamo v dôvodoch svojej ústavnej sťažnosti, hoci na ich existenciu poukazoval a navrhoval ústavnému súdu, aby sa s nimi oboznámil. Neznalosť obsahu uvedených nosičov informácií však nemôže byť na ťarchu sťažovateľa, naopak, ak by zistené skutočnosti svedčiacie v prospech sťažovateľa v procese posudzovanej veci pominul ústavný súd bez povšimnutia, nenaplnil by tak svoje poslanie ochrancu ústavnosti a vzdal by sa tak možnosti a povinnosti poskytnúť sťažovateľovi náležitú ochranu jeho práv zohľadnením aj tých skutočností a dôvodov, o ktorých sťažovateľ nemal a nemohol mať v čase podania ústavnej sťažnosti informácie.

55. Ústavný súd v zhode so svojou stabilizovanou judikatúrou (m. m. II. ÚS 5/03) konštatuje, že súdna rada svojím postupom vo veci sťažovateľa nezabezpečila do všetkých dôsledkov objektivitu svojho postupu a rozhodovania, čím zasiahla do základného práva alebo slobody (v danom prípade do základného práva zaručeného čl. 30 ods. 4 ústavy), a to bez ohľadu na to, v akej miere tento postup prebiehal v právne formalizovanom rámci. Neuplatnila tak dôsledne svoje právomoci reálne ochrániť základné práva alebo slobody sťažovateľa na nediskriminačnom základe a nenaplnila tak v ňou vedenom (tomto konkrétnom) procese požadované minimálne pravidlá, ktoré je možné považovať za akceptovateľný štandard pre dosiahnutie nearbitrárnosti rozhodnutí súdnej rady (m. m. III. ÚS 135/2018, m. m. III. ÚS 561/2014).

VIII.

Záverý ústavného súdu

VIII.1. K bodom 1 a 2 výrokovej časti nálezu:

56. Na už uvedenom skutkovom základe a súvisiacom právnom posúdení ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením súdnej rady došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 ústavy, preto podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu

zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil súdnej rade na ďalšie konanie (body 1 a 2 výroku nálezu).

57. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

58. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

59. Úlohou súdnej rady preto bude opätovne rozhodnúť o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti sťažovateľa ako kandidáta na vymenovanie za sudcu takým spôsobom, ktorý nebude možné vyhodnotiť ako popierajúci zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení. Identifikovaný a popísaný zásah do ústavného práva sťažovateľa je možné sanovať novým procesom rozhodovania súdnej rady, keďže kandidát bol v procese zaradený do hromadného zoznamu uchádzačov.

60. K legitimitě napadnutého rozhodnutia pre počet hlasujúcich – 13 členov súdnej rady, kde v rámci ústneho oznámenia o výsledku tajného hlasovania bol na neverejnom zasadnutí súdnej rady oznámený výsledok hlasovania, ústavný súd uvádza, že legitimita napadnutého rozhodnutia sa nemeria počtom hlasujúcich členov (za predpokladu splnenia kvóra pre uznášaniaschopnosť) v konkrétnej veci, ale legitimita je v tomto prípade vecou dôveryhodnosti (transparentnosti) samotnej súdnej rady a jej rozhodovacej činnosti (resp. vecou poznania a správnej aplikácie práva). Vo veci sťažovateľa bola súdna rada uznášaniaschopná a hlasovanie prebehlo v súlade so zákonom o súdnej rade (aj keď s pripustením určitých úvah o objektívnosti možnosti zdržania sa člena súdnej rady pri hlasovaní; k úvahám bližšie nález IV. ÚS 224/2020). V tomto prípade ale nedošlo k porušeniu čl. 30 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141a ods. 5 písm. b) a ods. 9 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru.

61. Uvedené závery (*ratio decidendi*) ústavný súd vyslovuje, vnímajúc princíp minimalizácie zásahov do právomocí iných orgánov verejnej moci a rešpektujúc vyvíjajúcu sa tradíciu súdnej rady.

62. Na poli *obiter dicta* sa ústavný súd pristaví pri náleze ústavného súdu č. k. PL. ÚS 21/2014 z 30. januára 2019 (publikovaný pod č. 40/2019 Z. z.), ktorým ústavný súd o. i. rozhodol, že ustanovenie čl. 141a ods. 9 v časti slov „plniaceho úlohy ochrany utajovaných skutočností“ ústavy v znení ústavného zákona č. 161/2014 Z. z. nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy, ako aj, že ustanovenia § 27ga, § 27h ods. 1 druhej vety a § 31 zákona o súdnej rade nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy.

63. Ustanovenia § 27ga zákona o súdnej rade platné a účinné v čase rozhodovania súdnej rady o veci sťažovateľa ústavný súd už citoval v bode 23 tohto nálezu.

64. Ústavný súd však musí *hic et nunc* konštatovať, že nález ústavného súdu č. k. PL. ÚS 21/2014 z 30. januára 2019 nemá na ústavnoprávne posúdenie sťažovateľovej veci senátom ústavného súdu vplyv, a to z nasledujúcich ústavne relevantných dôvodov.

64.1. Akýkoľvek (aj bezpochyby súvisiaci a inšpiratívny) nález ústavného súdu v konaní podľa čl. 125 ústavy má vo vzťahu k preskúmaným právnym predpisom prioritne právne účinky *ex nunc* (porov. PL. ÚS 17/08, PL. ÚS 4/09).

64.2. S tým súvisí aj prezumpcia ústavnosti a zákonnosti právnych predpisov a postup orgánov verejnej moci pri vydávaní rozhodnutí na základe v tom čase platnej a účinnej právnej úpravy. Ústavný súd v tomto smere konštatoval, že v rámci ústavného poriadku Slovenskej republiky (dovtedy, kým ústavný súd v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy nerozhodne inak) sa uplatňuje zásada prezumpcie ústavnosti všeobecne záväzných právnych predpisov (porov. IV. ÚS 470/2018, bod 11).

64.3. Ústavný súd v tejto súvislosti predovšetkým poukazuje na čl. 125 ods. 3 a 5 ústavy, z ktorých vyplýva, že ak ústavný súd nálezom vysloví nesúlad zákona, jeho časti alebo niektorých jeho ustanovení s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, tak tieto strácajú účinnosť dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, t. j. nález ústavného súdu vydaný podľa čl. 125 ods. 1 ústavy má vo vzťahu k preskúmaným právnym predpisom účinky *ex nunc*, a teda v zásade nemá spätné právne účinky na rozhodnutia príslušných orgánov verejnej moci v individuálnych veciach (porov. IV. ÚS 232/2010). Orgány štátnej správy tak pri svojej činnosti vychádzajú z prezumpcie ústavnosti zákona (porov. m. m. PL. ÚS 6/98).

65. Na napadnuté rozhodnutie súdnej rady v sťažovateľovej veci bolo preto potrebné v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa nahliadať prizmou v tom čase platného a účinného znenia ústavy a zákona o súdnej rade, pre ktoré platila prezumpcia ústavnosti právnych predpisov a ktorými bola súdna rada povinná sa riadiť, a to aj napriek tomu, že podala ústavnému súdu návrh na vyslovenie nesúladu právnych predpisov s ústavou, ktoré boli predmetom konania ústavného súdu vo veci sp. zn. PL. ÚS 21/2014.

VIII.2. K bodu 3 výrokovej časti nálezu:

66. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti požiadal o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia.

67. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

68. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorej výpočtovým základom pre účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, ak odsek 4 neustanovuje inak. Táto podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za I. polrok 2017 predstavovala sumu 921 eur a za I. polrok 2018 predstavovala sumu 980 eur.

69. Ústavný súd preto v súlade s touto vyhláškou priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v celkovej sume 598,26 eur z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti vykonané v roku 2018 v sume po 153,50 eur za 2 úkony a 2 režijné paušály v sume po 9,21 eur a stanovisko k vyjadreniu súdnej rady vykonané v roku 2019 v sume 163,33 eur a režijný paušál v sume 9,80 eur) vrátane 20 % dane z pridanej hodnoty, ktoré zaviazal uhradiť súdnu radu (bod 3 výroku nálezu).

VIII.3. K bodu 4 výrokovej časti nálezu:

70. Použiteľnosť civilnej (netrestnej) časti práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva z bohatej judikatúry ESĽP. Základné princípy jeho interpretácie sa vzťahujú na definíciu pojmu „občianske práva a záväzky“, vymedzenie pojmu „spor“ (anglicky „dispute“, francúzsky „contestation“) a vymedzenie pôsobnosti z ďalších hľadísk. Procesné požiadavky práva na spravodlivé prejednanie veci, medzi ktoré patrí aj zásada rovnosti zbraní a zásada kontradiktórnosti, sa však môžu uplatňovať jedine v konaní pred súdom alebo pred iným orgánom, ktorý spĺňa definíčné znaky „tribunálu“ vyplývajúce z judikatúry ESĽP.

71. Je potrebné zdôrazniť, že inštitucionálne požiadavky možnej aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžadujú, aby orgán, pred ktorým sa vedie konanie („tribunál“) plnil súdne funkcie (Astradsson proti Islandu, sťažnosť č. 26374/2018 a prejudikatúra tam citovaná), to znamená, že ide o orgán zriadený zákonom, ktorý rozhoduje v rámci svojej právomoci postupom upraveným zákonom, pričom jeho právomoc je rozhodovacia, spočívajúca vo vydávaní záväzných rozhodnutí. Môže ísť o súd v rámci súdnej sústavy štátu alebo mimo nej. Pokiaľ sa týka súdnej rady, ESĽP zaujal v minulosti výslovné stanovisko, že to nie je súdny orgán (Paluda proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 58688/11, ods. 38, 39). Naopak, čl. 6 ods. 1 dohovoru sa aplikuje vtedy, keď súdna rada koná ako disciplinárny orgán v konaní, ktoré sa spravuje Trestným poriadkom (Olujčič proti Chorvátsku, sťažnosť č. 22330/05).

72. Európsky súd pre ľudské práva vyslovil, že záruky čl. 6 ods. 1 dohovoru sa týkajú aj kandidátov na funkciu sudcu (Juričič proti Chorvátsku, sťažnosť č. 88222/09), to ale platí až pre štádium prípadného súdneho konania, v ktorom sa výsledok výberového konania preskúmava, nie pre proces výberu či posudzovania spôsobilosti na výkon funkcie. Podobne platí, že výberové konanie je spravídla založené na voľnej úvahe orgánu, ktorý ho vykonáva, a jeho výsledky nie sú právne vymáhateľné na rozdiel od ochrany už existujúceho právneho vzťahu, resp. verejnej funkcie (Regner proti Českej republike, sťažnosť č. 35289/11). Napokon ESĽP vyslovil aj názor, že z čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je možné vyvodiť právo na získanie verejnej funkcie (Džidževa-Trendafilova proti Bulharsku, sťažnosť č. 12628/09 a judikatúra tam citovaná).

73. Argument sťažovateľa, že pri rozhodovaní súdnej rady o splnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti mala byť (striktne) dodržaná zásada rovnosti zbraní a zásada kontradiktórnosti, je preto nedôvodný. Súdna rada totiž nekonala ako súdny orgán, jej činnosť pri rozhodovaní sa spravovala zákonom o súdnej rade v platnom znení (§ 27ga ods. 5), ktorý súdnej rade ukladal iba umožniť, aby sa kandidát na funkciu sudcu vyjadril k zisteniam vyplývajúcim z dodaných podkladov (m. m. I. ÚS 293/2017).

74. Sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru z uvedených dôvodov ústavný súd nevyhovel.

75. Sťažovateľ namietal porušenie čl. 30 ods. 4 ústavy aj v súvislosti s porušením čl. 141a ods. 5 písm. b) a ods. 9 ústavy. Ide o číslovanie odsekov ústavného textu zodpovedajúce časovému obdobiu, keď bola ústavná sťažnosť podaná. V aktuálne platnom a účinnom texte ústavy im zodpovedajú ustanovenia čl. 141a ods. 6 písm. b), resp. čl. 141b ods. 1 (v modifikovanej podobe). Text čl. 141a ods. 6 písm. b) ústavy zveruje súdnej rade právomoc prijímať stanovisko, či kandidát na vymenovanie za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti. Ide o kompetenčné ustanovenie, pri ktorého realizácii malo dôjsť k zásahu do práva sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 4 ústavy. Súdna rada však konala v rámci vymedzenej právomoci, preto niet dôvodu zahrnúť toto ustanovenie do vyhovujúceho výroku.

76. Obdobne to platí pri ústavnom texte obsiahnutom pôvodne v čl. 141a ods. 9. Išlo o ustanovenie obsahujúce ústavný rámec postupu súdnej rady pri prijímaní stanoviska o predpokladoch sudcovskej spôsobilosti a blanketovú normu na prijatie zákona o podrobnostiach prijímania stanoviska. Článok 141a ods. 9 ústavy aplikovaný vo veci sťažovateľa v čase rozhodovania súdnej rady v sťažovateľovej veci vo vtedy platnom a účinnom znení znel: „Súdna rada Slovenskej republiky prijíma stanovisko podľa odseku 5 písm. b) (prijíma stanovisko, či kandidát na vymenovanie za sudcu spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne, pozn.) na základe podkladov od štátneho orgánu plniaceho úlohy ochrany utajovaných skutočností a vyjadrenia kandidáta na vymenovanie za sudcu; podrobnosti ustanoví zákon.“ Priama súvislosť medzi porušením čl. 30 ods. 4 a touto (pôvodnou) ústavnou normou nie je daná.

77. Sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 141a ods. 5 a 9 ústavy z uvedených dôvodov ústavný súd nevyhovel.

78. Ústavný súd tak, rešpektujúc doterajšiu judikatúru ústavného súdu, ako aj nález č. k. PL. ÚS 21/2014 z 30. januára 2019, rozhodol o ústavnej sťažnosti sťažovateľa v jej konkrétnostiach a osobitostiach tejto veci spôsobom už uvedeným.

79. Vzhľadom na vyhodnocované skutočnosti vo vzťahu k účasti NBÚ na zasadnutí súdnej rady a vyhodnotenie uvedených súvislostí v kontexte porušenia sťažovateľom označených práv sa senát ústavného súdu na svojom zasadnutí zaoberal aj otázkou predloženia veci na zjednotenie právnych názorov plénu ústavného súdu podľa § 13 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na to, že senát ústavného súdu pri svojom rozhodovaní plne zohľadnil doterajšiu judikatúru ústavného súdu, na ktorú súdna rada poukazuje, hlasovaním rozhodol, že nie je dôvod na postup podľa uvedeného ustanovenia.

80. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

81. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripájajú k tomuto rozhodnutiu odlišné stanovisko sudca Ladislav Duditš, ktoré sa týka výroku a odôvodnenia rozhodnutia, a sudca Peter Straka, ktoré sa týka odôvodnenia rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2021

Peter Straka
predseda senátu